

Jõelähtme

vallaleht

NR. 137
OKTOOBER 2008

SISUKORD

Õpetajatest ja õpetajate päevast

Vallaelanike arv on kasvanud, algab uus kampaania

Ametnikud käisid Kaberneemes

Persoon Karin Harju

Lasteaial Pääsupesa tuli uus köök

Intervjuu tantsuema Erika Põlendikuga

Vee hind tõuseb

Jäätmeveo kord muutub

Haljava mõis – Ilse Tudre võistlustöö

Koljunukist – Tõnu Ojap

Kirikuelu - palverännak, trükised vitraazhakendest ja rahvarõivastest

Seniorid käisid Vabadusvõitluse muuseumis

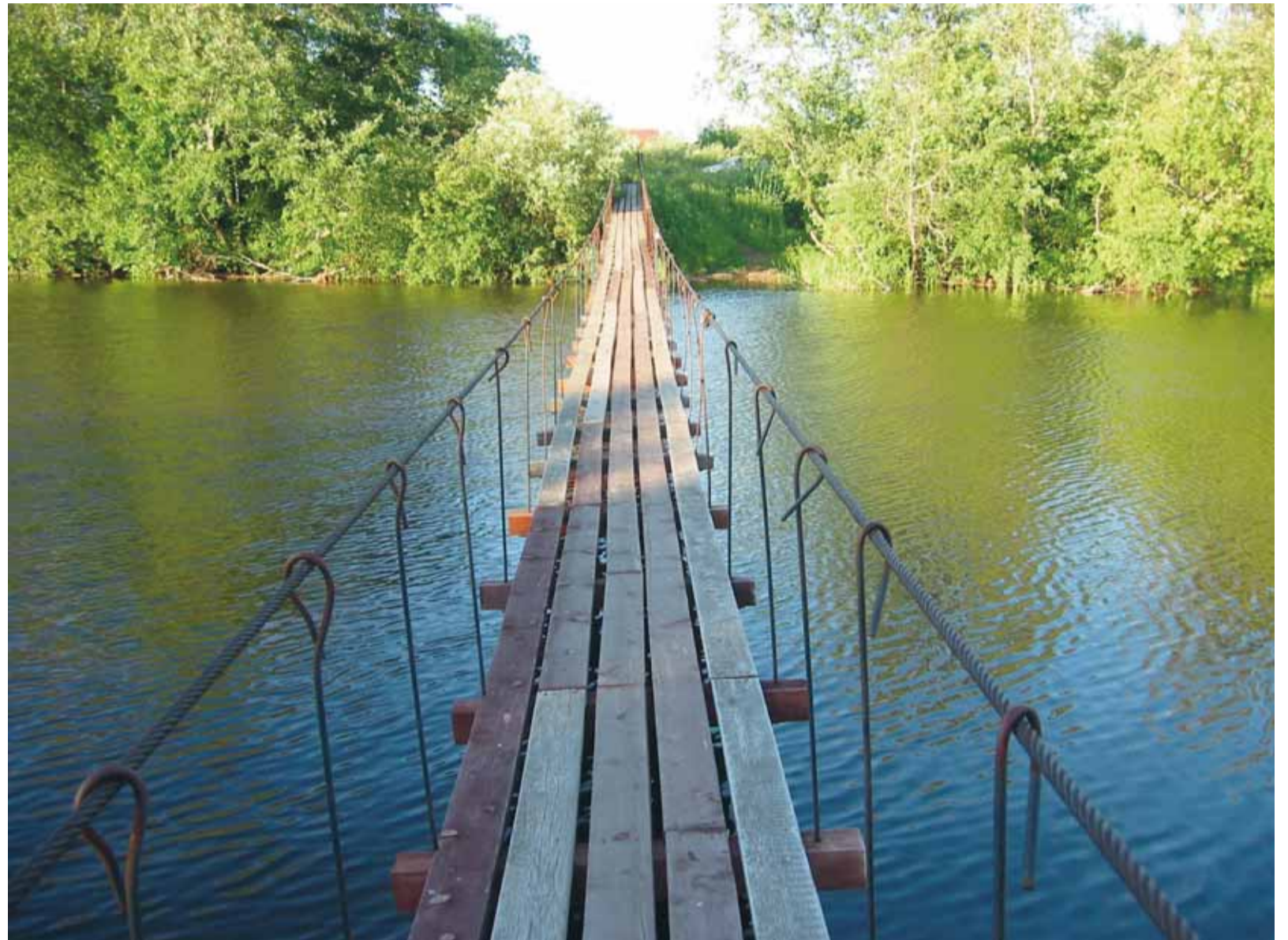
Loo uuel staadionil peeti jalgpalliturniiri

Külaudised. Koostööst küladega ja külates

Eesti vajab haldusreformi

Tasuta reis kahele!

Jõelähtme Vallavalitsus loosib ajavahemikul 1. november – 31. detsember valla elanikuks registreerunute vahel välja soojamaareisi kahele! Iga kampaanias osaleja saab kingituseks 10 korra pääsme Loo Spordihoone ujulasse.

Kas pääseme üle? Jõesuu rippisild üle Jägala jõe.

erakogu

Hea lugeja,

juba teist numbrit järjest on meie lehe persoonilugu pedagoogist.

See ei ole kogemata ega juhuslikult. Õpetaja käe all kasvab homse elu jätkaja ja ei ole sugugi ükskõik, missugune ta on. Vähemalt ei peaks olema. Õpetaja osa on kaugelt mitmekülgsem kui matemaatika, emakeele, ajaloo jne õpetamine. Kas keegi mäletab oma kooliaja kõige tähtsamat õpetajat rohkem selle järgi, missuguseid ainealaseid teadmisi ta jagas või hoopis – kes oli ta inimesena, mida õigeks pidas, mida taunis, kus üheskoos käisite, mille üle koos naersite?

Kõrgeid ideaale ja suurt vastutustunnet ootab ühiskond koolmeistrilt, pakkudes vastu keskmist palka ja sõnalist tunnustust. Palga pärast seda ametit ei valita, aga hea sõna kulub igapäevasele ära.

Täna on põhjust õnnitleda kolme meie valla pedagoogi austava nimetuse, Aasta Õpetaja saamise puhul – Karin Harjut Kostivere Põhikoolist, Ebe Talpseppa Loo Keskkoolist ja Tiina Klamast Neeme Mudilast. Seda muret, et ei jätku lapsi, keda õpetada, siinkandis õnneks ei ole, sest nagu seekordseski lehes lugeda, Jõelähtme valla elanikkond kasvab. Ja see on rõõmustav, sest iidse asustuse ja kauni loodusega külad vääriksid kestmajäämist.

Siinkohal on paras meenutada Oskar Loorit, kes oma rohkem kui pool sajandit tagasi

ilmunud raamatus „Eestluse elujõud“ kirjutas: „Kui soomeugrilaste hinges on midagi vägevast ja võimast, siis on see kodutunde kõrval loodustunne, mille aluseks on ennekõike just sügav armastus meid ümbritseva välisilma vastu, ilma millise tundeta inimkond ei oleks üldse enam arenguvõimeline.“

Paraku tulevad silme ette kurvad maastikud, kust kaevandused üle käinud ja need paigad, kust veel loodus oma õiges ilus, aga ei tea, kuniks, sest mõnigi ärimees on juba mõttega seal kulda kaevamas. Või Punakivirand, Rebala muinasalad ja viljakaks haritud põllud, kuhu kinnisvaraarendajad tahaksid rajada külje kõrvale uusi maju. Ja palju. Mõne aja eest muretset üks lhasalu mees maharaiatud põlismetsa pärast ja lootis, et ehk ei kujune Jõelähtmest uut Viimsit.

Teadagi elu muutub ja edeneb, aga selle käigus ei talla eetilise inimese teist maha. Ka siis, kui tunneb endal tulise õiguse olevat. Teiselt poolt vaadates võib asi paista teistsugune.

Lõpetagem siinkohal Oskar Looritsa eespool tsiteeritud mõttekäik: „Selle ainulaadse aupakliku loodustunde suur teene läbi aastatuhandete kristalliseerumise on, et ta on õilistanud inimhinge püsivalt kahe kõrgeväärusliku eluprintsiibiga: need on lugupidamine ja heatahtlus teiste vastu ... Peenetundeline võime seedida teises inimeses erinevaid, ebameeldi-

vaid või lausa vastumeelseid omadusi ja teda siiski sõbralikult kohelda, jah, võime andestada teise vigu - see on suur hingeline voorus, mida maailm nii väga vajab, kuid mis kõikjal vaimse mõõna perioodidel manduma on kippunud.“

Jõelähtmegi on osa sellest maailmast. Kel siin kodu ja juured – kõige tähtsam osa.

Liina Kusma

Tiit Koha

VOLIKOGU VEERG

Art Kuum
volikogu esimees

Septembrikuu volikogu istungi päevakorras oli kümme punkti, millest neli olid seotud erinevate detailplaneeringutega ja paar nõ. tehnilist punkti. Selliseid punkte, mis võiksid pakkuda laiemat huvi, oli kolm-neli.

Esimese punktina võeti arutlusele „Jõelähtme valla arengukava täitmise kinnitamine“. Arengukava, teadagi, on väga mahukas dokument ja nii läks ka arutelu selle täitmise üle väga pikaks. Samas on väga oluline, et vallavalitsus vähemalt kord aastas volikogu ees aru annab, kuidas läheb arengukavas püstitatud eesmärkide elluviimine. On ju arengukava aluseks ka vallaeelarve koostamisel, millega peagi algust tehakse. Võimatu oleks mul volikogu veeru lühikese formaadi tõttu anda ülevaadet sellest pikast arutelust, kuid kokkuvõtlikult võib öelda, et vallavalitsuse tehtud tööga võib rahule jääda. Lisaks kõigele muule on ju sel aastal valminud ka üks meie valla suurobjekte, Loo staadion. Otsusega ja arengukava täitmise aruandega saab täpsemalt tutvuda meie valla kodulehel.

Uue kooliaasta algusega seoses oli päevakorda jõudnud ka õpilaste sõidusoodustuste taotlemise, määramise ja väljamaksmise korra muutmine. Vallavalitsus oli esitanud volikogule eelnõu, millega laiendada sõidusoodustust saavate õpilaste hulka. Tänaeni said hüvitust vaid need õpilased, kelle pere sissetulek ühe pereliikme kohta jäi alla kehtiva toimetulekupiiri, nüüd kehtestas volikogu toetuse saamise piiriks 1,5-kordse toimetulekupiiri. See peaks toetusesaajate hulka suurendama 2 kuni 3 korda ja sellega pisut leevendada paljude perede olukorda. Tänaasele majanduslangusele ja kasvavale töötusele mõeldes oli see õige samm. Seoses Loo kooli ja lasteaia riigihangete tulemuste selgumisega oli volikogu päevakorras punkt „Rahaliste kohustuste võtmine“. Otsus, mis volikogus vastu võeti, andis vallavalitsusele sisuliselt loa sõlmida leping ehitusfirmadega ja võtta vallavalitsusel järgmise eelarveaastasse ulatuvaid rahalisi kohustusi. Nüüd on kooli renoveerimiseks ja lasteaiale juurdeehituse rajamiseks lõpuks kõik ettevalmistused tehtud.

Kuivõrd nimetatud projektid on meie vallarahva jaoks kindlasti väga tähtsad, toon selle teabe ka siinkohal teieni.

Loo Keskkooli renoveerimine

Hankele laekunud pakkumustest kvalifitseeriti ja tunnistati nõuetele vastavaks 11. Kokku laekus 16 pakkumust. Võitjaks tunnistati OÜ Eventus Ehitus pakkumus – 24 134 050 krooni + käibemaks. Tõenäoliselt tehakse töödega algust juba oktoobri lõpus ning valmis saadakse hiljemalt 2009-nda aasta augustikuuks. Seega täituvad õpilaste ja õpetajate rõõmuks järgmisel sügisel Loo koolis laulusõnad: „kõik on uus septembrikuus“.

Loo lasteaia juurdeehitus

Hankele laekunud pakkumustest kvalifitseeriti ja tunnistati nõuetele vastavaks 9. Kokku laekus 16 pakkumust. Võitjaks tunnistati AKKO Invest OÜ ja Megaservice OÜ pakkumus – 7 118 259 krooni + käibemaks. Selleks ajaks, kui käesolev leht teie postkasti jõuab, on leping ehitajatega juba arvatavasti sõlmitud ja kohe-kohe lähevad lahti ka ehitustööd ning kevadeks peaks juurdeehitus valmis olema. Kasutuselevõtt kipub aga ikkagi jääma järgmise lasteaiaaahooaja algusse ehk 2009. aasta augustisse, mil uued ruumid ka sisustatakse ning kasvatajadki leitakse.

Endiselt toimuvad kord kuus volikogu esimehe vastuvõttud. Iga kuu viimasel teisipäeval kell 14.00 kuni 17.00 ehk samal päeval kui volikogu istung. Ootan kõiki, keda aidata suudan.

Rahvastikuregistri kampaania – jätame maksud endale

Ajavahemikul 1. novembrist 31. detsembrini Jõelähtme valla elanikuks registreerunute vahel loositakse välja soojamaareis kahele. Iga registreerunu saab kingituseks 10 korra pääsme Loo spordihoone ujulasse.

Registreeru ametlikult koduvalla kodanikuks, siis laekub 11,9 protsenti Sinu brutotulust valla eelarvesse. Nii osaled ka Sina oma valla arendamisel, teede korrastamisel, lasteaedade ja koolide laiendamisel ning sotsiaal- ja

kultuuriteenuste parendamisel.

Kõige lihtsam on täita elukohateade kirjalikult ja panna see koos isikut tõendava dokumendi koopiaga posti (elukohateate vormi leiad valla kodulehelt www.joelahtme.ee). Võid ka tulla valla kantseleisse ja täita elukohateate kohapeal. Kolmas moodus on esitada see digitaallkirjaga e-posti teel. Selleks peab olema ID-kaart ning arvuti vastavalt juhiste ette valmistatud (www.id.ee).

Elanikuks registreerimine ei ole kunagi olnud eesmärk omaette, vaid ajendatud soovist teada vallas elavate ja siin teenuseid vajavate inimeste tegelikku arvu. See võimaldab valda paremini arendada ja planeerida muude vajaduste seas ka näiteks lasteaiaahtade arvu. Kes vormistavad elukohateate enne käesoleva aasta lõppu, annavad oma panuse koduvalla arengusse juba järgmisel aastal.

Tere tulemast Jõelähtme valla elanikuks!

Vallaelanike arv on kasvanud

Terve eelmise aasta detsembrikuu jooksul võis tähelepanelikum kodanik märgata stendidel ja mujal rippuvaid üleskutseid kanda end valla hingekirja.

Asjakohast teavet oli võimalik leida ka valla ajalehest ja kodulehelt. Nüüd on paras hetk heita pilk tagasi eelnevale aastale – missugune oli rahvastiku areng ja millised registreerumiskampaania tulemused.

Kui 2006. a. 1. jaanuari seisuga elas vallas 5412 elanikku, siis 2007. a. alguseks oli vallakodanike arv kasvanud 5457-ni. Lihtne arvutus näitab, et lisandus 45 inimest. Asjalugu on mõneti keerulisem. Nimelt tegi Siseministeerium möödunud aasta lõpus rahvastikuregistri andmete korrektuuri. Eesti omavalitsusüksustest registreeriti välja ligi 10000 enamjaolt maksujõulist inimest, kelle põhielukohaks on Soome. Ei jätnud see puudutamata ka Jõelähtme valda, meilt “lahkus” 64 elanikku.

Vallavalitsus oli selleks ajaks juba alustanud kampaaniaga, mille tulemusel registreerus detsembrikuu jooksul meie valla elanikuks 97 inimest. Tulemusega võib igati rahul olla. Muidu seisnuks Jõelähtme kui Tallinna otsene naaber ja pendelrände „Meka“ silmitsi tõsiasjaga, et elanike arv hoopis kahaneb.

2006. aastal avaldas soovi registreeruda valla kodanikuks 607 inimest, lahkus 562. Ühesõnaga, aasta jooksul on üle 11% valla elanikest vahetunud või vallasiseselt muutnud oma elukohta. Suurem osa sisserännanuid on vanuses 0-9 ja 25-39 ehk siis eeldatavalt noored pered.

Kampaaniakuul toimus 1/6 kogu aasta registreerumistest. Korraldatud väljasõiduvastuvõttud valla erinevates asulates ei läinud kusagil luhta. Oodatult kasutas võimalust kõige aktiivsemalt Loo rahvas. Kuid kokkuvõttes registreerus siiski enamik soovijaid end vallaamajas.

2007. a. 1. jaanuari seisuga on vallas 0-14 aastaseid 16% ning 65 aastaseid ja vanemaid 12%, seega tööealiste osakaal rahvastikust

on 72%. Noorte (vanuserühm 7-26) osakaal on 26%, mis jääb kahjuks alla Harjumaa keskmise. Küladest on 2006. aastal kõige jõudsamalt kasvanud Uusküla, Iru ja Saha, kuhu on juurde tulnud vastavalt 38, 23 ja 20 uut elanikku. Suurem kasv oli veel ka Rebala, Neeme, Kallavere, Liivamäe ja Kaberneeme külas. Samas on rahvaarv vähenenud valla mõlemas suuremas keskasulas, seejuures Lool 27 inimese võrra. Omaette ekstreemne näide on aga Jägala küla, mille rahvaarv registri andmetel kahanes 228-lt 139-ni, tervelt 89 inimest! Tegelikult on selle põhjuseks asjaolu, et Siseministeerium otsustas registrist kustutada juba enne 1994. aasta 31. augustit lahkunud nõukogude sõjaväelaste pered. Siiski on üldine seis positiivne, valdavalt on külades sellel aastal rohkem elanikke.

Arvestades registrikorrektuuride mõju, kasvab tegelikult mullu elanike arv vallas ligi 200 uue inimese võrra. Aastalõpp läheneb, uus kampaania käivitub 1. novembril. Tulemustest loete juba jaanuari lehes.

Hannes Orgse,
arenduse peaspetsialist

Vald tuli koju kätte

Peeter Hütt

Möödunud laupäeval said Kaberneeme küla elanikud elukohateateid esitada pea koduõues. Raamatukogumaja saalis toimunud Kaberneeme küla teabepäeva mahtus palju muudki külaelanikule vajalikku. Vallasekretär Helvi Kork koos juristidega oli neli tundi küllarahva käeulatuses. Küsimused-vastused teemaplaneeringu, kommunikatsioonide, teede ja juurdepääsude teemadel töid pare-

mat selgust mõlemale poolele. Kogunenud probleemid said südamedelt ära räägitud.

Külavanem Marina Sonn võttis laupäeval toimunu kokku väga lihtsalt: ”Sageli ei piisa vallaametnikega vaid telefonitsi ja kirja teel asjaajamisest. Omavahel on vaja rohkem suhelda. Küllarahvalt olen saanud teabepäeva kohta palju positiivset tagasisidet, hea, et saime suud puhtaks rääkida. Tõdesime,

et teinekord, täiesti mõjuvatel põhjustel, pole võimalik vallas kohe ja kiiresti valmis vastuseid saada. Kõige tähtsam, et elanikest hoolitakse.”

Valla peamine tuluaallikas on üksikisiku tulumaks, mille laekumine sõltub otseselt rahvastikuregistris valla elanikena arvel olevate isikute brutotulust.

Merike Metstak

Koolmeister kolmandat põlve

Kostivere Põhikooli õpetaja Karin Harju tööd tunnustati tänavu Harju maakonna Aasta Õpetaja tiitliga.

Õpetajate päeva eel see uudis tuli ja andis mulle põhjust Karin Harjuga kohtumiseks. Üks põhjus oli veel. Nimelt oleme Kariniga kursusekaaslastel. Aga juba ammu ei olnud me teineteist näinud ja seda põnevam oli minna ja leida kallis kooliõde peaaegu samasugusena, nagu ta mu aastakümnete taguses mälus oli säilinud – siirana ja rõõmsameelsena.

Õpetajaamet geenides

Kutsevalik ei olnud Karinile raske. Tema ema ja tädi olid õpetajad, hiljem sai ta teada, et vanaisagi pidanud kunagi koolmeistriametit. Perekonna pesa, kui nii võiks öelda, on Lõuna-Eestis, seal võttis ema väikese tütre sageli koolimajja kaasa ja nõnda harjus tüdruk ema ametit omaseks pidama. „Nagu näitlejate lapsed, kes on lavatagust elu näinud väiksest peale, nad tunnevad seda ja valivad selle, kui aeg sealmaal,“ võrdleb Karin.

Ta mäletab, et sel kevadel, kui Jüri Gagarin kosmosesse lendas, kolis perekond Raasikule. Olid mingid perekondlikud põhjused, isa sai parema töökoha ja Karin läks Pikavere kooli VI klassi. Mõne aasta pärast sai valmis Raasiku kool, mille esimeses lennus lõpetas ka Karin. Tema kirjandushuvi pärineb samuti kodust. Neil oli palju raamatuid ja Karin õppis lugemise varakult selgeks. „Televiisorit polnud, mis selle ajaga siis ikka peale hakata,“ arvab ta nüüd. „Ema loeb praegugi palju. Ja soovitab ka mulle vahetevahel mõnd raamatut.“ Õpetaja ju. Õnnelik inimene, mõtlen ja ütlen, pidades silmas neid mõlemaid. Karin on sama meelt: „Jah. Ema on eluga kursis ja saab hakkama. Muidugi käin tihti teda vaatamas, õnneks elab ta lähedal. Istun jalgrattale ja sõidan. Leian, et seda ühist aega, mis meil jäänud, peaks ära kasutama.“

Oma koha otsingud

Pärast instituudi lõpetamist suunati Karin Harju koos 7-8 vastvalminud pedagoogiga Rapla keskkooli. Klassis vaatas õpetajale vastu oma nelikümne silmapaari, lisaks anti noortele õpetajatele kohe ka klass juhutada ja muidki ülesandeid, ikka terve koorem selga. „Mis meil muud teha oligi,“ muigab Karin. Koduks oli internaaditu-

ba, kaks õpetajat koos. „Tudengipõli justkui jätkus. Üle koridori oli teine samasugune, kahe algaja õpetajaga tuba. Aasta pärast olukord muutus, keegi abiellus, keegi läks mujale elama, mulle anti tuba ühiskorteris, siiski mitte omaette. Sain Raplas kõva kooli, aga kolleegid olid toredad ja ikka meenutan seda aega hea sõnaga. Võibolla ka sellepärast, et sinna jäid noorusaeg ja paljud head tuttavad.“

Pärast „sundaega“ pühkis Karin Harju Rapla tolmu jalgelt ja siirdus Tallinna tööle. Keegi soovitanud huvitavat tööd Eesti Näitustel. Paraku hiilgas see kuld üksnes eemalt. Kahe aasta jooksul metoodikutööd tehes sai selgeks, et paljude ametkondadega suhtlemine ja erinevate inimeste töö eest vastutamine ei ole just see, millest unistada. Tihti jäi mõni asi topama, keegi unustas midagi, kellele sa seda seletama lähed. Korraliku inimesena oli õigem lihtsalt oma teed

Võibolla see on omaette väärtus, et sa ei jookse teisi jalust maha ega roni ükskõik mis hinnaga esiplaanile.

minna. Sõna läks lendu ja peatselt selgus, et Jõelähtme koolis vajatakse eesti keele ja kirjanduse õpetajat. Aasta oli siis 1975.

„Sa oled kolmkümmend kolm aastat siin töötanud,“ küsin üle. „Tuleb nii välja.“ Hetkeks tundub mulle, et ta on justkui isegi pisut üllatunud. „Ma tahtsin küll kooli tagasi, aga mitte enam suurde. Jõelähtme oli just see paras.“ Pole sugugi paha kulutada sellele oma ja õige otsinguiks viis aastat, pealegi andsid need aastad kogemusi ja teritasid pilku. Mõni inimene otsib terve elu, aga ikka ajaks nagu tuult väljal taga.

Jõelähtmest, nostalgiaga

Jõelähtme oli justkui kirikukool, tegelikult muidugi tavaline kool, mis asus kunagises leerimajas. Ümbrus on seal kaunis. Karin meenutab: „Oli armas tunne, kui hommikuti majja sisse astusid. Koolitädi oli märjad puud koridori kuivama toonud, ahjud pandi küdema, meil oli ahjusoe majas. Eluasemeks oli mul toona nn õpetajate maja Koogil, ühes majaotsas elasid õpetajad, teises oli apteek. See oli mu päris esimene omaette elamine. Algasajast seal pärineb ka üks piinlik lugu. Mu pliidiil olid kivid sisse

kukkunud ja sõbranna isa tuli vaatama, ta oli selliste töödega tuttav. Mõtlen siiani, kuidas teine inimene võib parimat soovides, aga sinuga nõu pidamata sulle meelehärmi teha. Tema võttis nimelt kätte ja helistas haridusosakonda, et mis see olgu, säärased tingimused õpetaja jaoks. Sain sellest alles hiljem teada. Nagu sellestki, miks mõni kolleeg mind iseäraliku pilguga vaatas: näe, missugune, alles tuli siia ja kohe tahab ei tea mida.“ Mõtlen selle

loo tänasesse konteksti ja küsin Karinilt, ega ta juhtumisi praegu ei tahaks sissekukkunud pliidiiga korteris elada. „Ilmselt mitte,“ vastab ta pisut nagu eemal olles. Selgub, et mõtetes käib ta parajasti piki tolleaegast kooliteed. „Mõnikord talvel tuiskas nii kõvasti, et buss ei tulnud hangedest läbi ja siis me sumpasime kõhuni lumes vapralt Koogi külast koolini, üle vana silla, rahvamaja juurest mööda. Umbes kolm kilomeetrit tuli seda maad. Hiljem, kui olin Kostiverre korteri saanud, aga kool asus veel Jõelähtmes (nagu teada, viidi Jõelähtme kool üle Kostiverre – L.K.) sõitsin hommikuti koos õpilastega bussiga kooli. Õhtupoole tuln jalgsi üle urgete koju, oli väga mõnus jalutuskäik, kolm kilomeetrit pikk, sai rahu oma mõtteid mölgutada. See pani justkui päevale punkti.“ Huvitav, kuidas noorel õpetajal suhted lapsevanematega olid, kas õpetaja sõna ikka siin ka luges, uurin koolmeistrielu teist poolt.

„Meil oli kaks omamoodi keskust, Kostivere ja Neeme. Neeme vanematega olid justkui südamlikumad suhted. Aga sel ajal ei suhelnud kool ja kodu nii nagu praegu. Nüüd on meil arenguestlused jms.“ Elu oli lihtsam ja loomulikum. Aga aeg areneb ja katsu sa maha jääda, liati, kui oled õpetaja. Luubi all niikuinii. Ei tohi kõva häälega naerda näiteks. Karin on päri: „Seda kindlasti. Eriti niisuguses väikses kohas. Mu tutvusringkond on üpris kitsas, ma naudin nende seltskonda, kellega on ühised huvid. Ma pole ka noorena laulukooris ega rahvatantsus käinud, mu poeg oli siis väike ja ma tegutsesin rohkem teises plaanis.“

Teine plaan

„Olen esikohale seadnud kodu. Ma ei ela selleks, et ainult tööd teha, ma tahan elust ka muul moel rõõmu tunda. Mul on pojaga vedanud, me oleme väga lähedased. Olen vanaema, mu lapselaps läks esimesse klassi. Nüüd jagame koos neid rõõme ja muresid. Mulle meeldib reisida. Olen käinud Euroopas neis kohtades, mis mulle sügavat huvi on pakkunud, vana kultuuri ja ajalooa paikades. Esimene suurem reis viis Prantsusmaale, olin ammu igatsenud ja arvasin, et ei satugi elus sinna. Kunagi käisin Lauri Leesi juures prantsuse keelt õppimas. Praktika jäi siis puudu, rääkida ei julge, aga loetus saan aru. Itaalia kultuur tekitas heast mõttes stressi, Rooma, Vatikan, Firenze jätsid unustamatu mulje. Üks suur elamus oli Vesuui jalamise roniimine, leian, et olin tubli, et selle ette võtsin. Olen püüdnud kõik kaasa teha, mis pakutakse. Schveits, Austria, eriti Viin, aga ka London on mind vaimustanud. Nüüd tahaksin pilgu kuhugi kaugemale saata.“

Võtan endale voli imestada, kuis küll õpetaja paljuräägitud väike palk seda kõike võimaldab. Karin annab vapralt vastu: „Toetust ma küsinud ei ole, sõidan ikka oma raha eest. Poeg on ka leidnud võimalust toetada. Tõsi küll, ta imestab, miks ma suvise palavusega mööda linnu ringi käin ja soovitan vahelduseks hoopis sügisel soojal maal puhata. Aga ma tahan ju ikka midagi näha ja sügisel olen koolis. Võibolla kunagi siis, kui ma koolis enam ei tööta, istun palmi all.“

Üks huviala veel lisaks reisimisele

sisustab Karini aega – jooga. Küll vaid enese vormis hoidmiseks, nagu ta ise väidab. Tervise üle ei kurda ta tõesti. Ega millegi muu üle samuti, nagu hea lugeja on ehk juba märganud. „Elus on palju head ja ilusat, mille üle võiks rõõmu tunda,“ usub Karin.

Kostivere koolis

Kostivere on Karin Harjule juba pikki aastaid nii elu- kui töökoht. Juba ammu pole ta mõelnud, et võiks muud tööd teha, õpetajaamet on omane ja õige. Mõistagi on kool palju muutunud, alates kasvõi sellest, et lapsi on klassis ligi poole vähem kui varem. Kahjuks on ka laste lugemisharjumus endisest palju väiksem ja see kurvastab eesti keele ja kirjanduse õpetajat, kes saab kohe aru, missuguses kodus peetakse lugemist oluliseks, missuguses mitte. Huvitaval kombel läheb tema, vihikupakk kaenas, ikka veel põnevusega koju, mitte ei nurise omaette, et jälle see lõputu kirjalike tööde parandamine. „Kui mõnest kirjandist leiad tera, teeb rõõmu. Mul on olnud säravaid lapsi ja kui nad on läinud, mõtlen, kas selliseid enam mu klassi satub. Õnneks on ikka tulnud järgmised, vahel on nad lihtsalt varjus olnud. Hiljuti kirjutasid õpilased kirjandi teemal „Ühel sügispäeval ...“ Väga huvitavaid lugusid oli, kolm kõige omanäolisemat panime üles teistele lugemiseks. Almanahhi „Koolikaja“ tegemisel olid õpilased väga palju abiks ja rõõmu tegi, et ma ei pidanud neid sundima ega mööda maja taga otsima, nad tulid ise. Oleme aastaid välja andnud ka kooli seinalehte „Tagapink“, sellega on täpselt samamoodi. Kunagi tulime isegi mingis koolidevahelises võistluses esikohale. Kirjandusring käib meil kord nädalas koos, oleme ikka tahtnud igal kuul

midagi huvitavat teha. Nad on terve ja positiivse ellusuhtumisega noored inimesed. Ja kui nii väikese kooli õpilased toovad olümpiaadidelt häid kohti, teeb see õpetajale suurt rõõmu.“

Kirjandusõpetajal on tänases päevas vahest ehk tähtsamgi osa täita kui varem, sest ta võib olla ainuke, kes annab lapsele ellu kaasa killu valgust. Muidu on kõik üks asjade tagaajamine. Karin ilmselt tunnetab seda ja püüab oma õpilasi kõige kiuste ikkagi kirjanduse juurde tuua. Vahel soovib ta neile raamatuid, mida ise just väärtkirjanduseks ei pea, aga mis võiks noorele põnevust pakkuda. Ja loodab, et ehk tekib sedakaudu laiem huvi ilukirjanduse vastu.

Mu küsimuse peale, kes on tema kõige kuulsam õpilane, jääb Karin mõttesse ja ütleb siis: „Kas neid kuulsaid ongi, aga väga palju tublisid inimesi on siit koolist küll tulnud. Võibolla see on omaette väärtus, et sa ei jookse teisi jalust maha ega roni ükskõik mis hinnaga esiplaanile.“

Armastatud tööd tehes on lähedastel aastad kiiresti. Üks juubel on seljatanud, kas jätkad õpetajana, kuni jaksad või oled mõelnud mingil hetkel lõpetada, kuigi koolikell heliseb kõrvust vist elu lõpuni, küsin Karin Harjult meie kohtumise lõpus. „Kevadeti on hea meel küll, kui see kell heliseb ja mingil ajal hakkad mõtlema, millal see aeg jälle sügisel kätte jõuab. Aga eks ma ikka ole mõelnud, sest lõputult seda ametit pidada ei ole võimalik. Lähim eesmärk on oma klass lõpuni viia, praegu on nad seitsmendas. Võibolla siis aasta-paar veel, kui on tervist ja tahtmist ja lapsi koolis. Oma koolist ma kindlasti kuhugi mujale enam ei lähe.“

Liina Kusma

Karin Harju poeg Karel lõpetas Tallinna Tehnikaülikooli.

Vee hind tõuseb

Seoses Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist projektile "Jõelähtme valla Loo ja Iru asula ühisveevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemi kaasajastamine" rahaliste vahendite taotlemisel nõutava omapoolse finantseeringu garanteerimisega, ÜVK I etapi suuremahuliste projekteerimistöödega, vee- ja heitveesüsteemide rekonstrueerimiseks vajalike investeeringute tegemisega ning ASI Tallinna Vesi poolt esitatud uue reovee ärajuhtimise teenuse hinna katmise vajadusega taotleb OÜ Loo Vesi uute vee- ja heitvee ärajuhtimise teenuste hindade kehtestamist alates 1. veebruarist 2009.

OÜ Loo Vesi vajab senisest tunduvalt enam vahendeid vanade nõukogudeaegsete trasside ja rajatiste remondiks ning rekonstrueerimiseks, kuna need on kohati täielikult amortiseerunud.

Hindade tõus on kavandatud Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava I etapis ja on üks tingimus toetusrahade saamisel.

Oluline on ka tarbijahinna indeksi kasv 2008. a. augustis 11,0%, võrreldes 2007. a. augustikuuga.

Hindade tõus annab OÜle Loo Vesi täiendavaid vahendeid (2008. a. tarbimismahtude alusel arvatuna) 2,6 milj. kr pakutavate teenuste kvaliteedi parandamiseks.

Hindade tõus on 30 %, võrreldes 1. jaanuarist 2008 kehtivate hindadega.

Uusi hindasid ei ole vaja kooskõlastada riiklike instantsidega.

Taotluse uutele vee- ja heitvee ärajuhtimise teenuste hindadele on heaks kiitnud OÜ Loo Vesi nõukogu oma otsusega 14. augustist 2008 (nõukogu koosoleku protokoll nr. 23).

Indrek Mäeküngas,
keskkonnaosakonna juhataja

Teede kasutamisest

Maareformiseaduse jõustumisest möödub 1. novembril käesoleval aastal 17 aastat. Selle aja jooksul on seda muudetud 38 korda. Maareform kavatseti algselt läbi viia kolme aastaga, aga kahjuks nagu iga kiirustamine tõi ka see endaga kaasa massiliselt vigu.

Viga oli plaanimaterjali alusel maade tagastamine ja erastamine. Viga oli reformimata maade ümberkruntimine. Viga oli teede käsitlusel kuni 1999. a. märtsini, kui jõustus Teeseadus. Kuni selle ajani, seitsme aasta jooksul, soovitasid Maa-ameti nõunikud tagastada maad endistes piirides, märkides plaanidele avaliku kasutuse A-1 analoogselt kallasrajale.

Jõelähtme valla üldplaneering kehtestati 29. aprillil 2003 Jõelähtme Vallavalikogu otsusega nr 40 ja Vallateede register asutati Jõelähtme Vallavalikogu 26. novembri 2002 otsusega nr 7. Nende dokumentide jõustumiseni ei olnud juriidilist alust teeluse maa tagastamata jätmiseks. Tagastamiste vahele jäävatel erastamistel kasutati analoogiat. Paljud katastriüksused oleks jagatud teedega mitmeks lahustükiks, kusjuures maamõõtmiskulud oleksid kohe mitmekordistunud. Teeseaduse jõustumisega muutus olukord

kardinaalselt. Teed, mis asuvad eramaal ja ei ole lepinguga avalikuks kasutamiseks määratud, on erateed.

Tulenevalt vallateede remondi rahastamise nõuetest, määrati remondiraha enne vaid avaliku kasutusega teedele. Sellest johtuvalt kinnitati 30. novembri 2004 Jõelähtme Vallavalikogu otsusega nr 149 avalikult kasutatavate teede nimekirja. Nimekirjas on palju teid, kus on osaliselt erateede lõike, kuid pole sõlmitud lepinguid. Seetõttu teeb Jõelähtme Vallavalitsus eeltööd avalikult kasutatavate teede nimekirja täpsustamiseks. Eramaadele jäävad teelõigud on võimalik kruntida valla omandisse nii detailplaneeringu, maaüksuste jagamise kui ka maaomaniku hea tahte korral.

Kutsume üles maaomanikke mitte tegema takistusi liikumiseks aegade jooksul väljakujunenud teedel. Kutsume üles otsima üheskoos parimaid lahendusi igal teelõigul, arvestades nii era- kui avalikku huvi.

Kannatliku meele ja sallivusega kaaskodanike suhtes saame üle ka kõige keerukamatest probleemidest.

Ülo Laanemets,
Jõelähtme valla maaosakond

Invabuss on käigus

Jõelähtme valla sügava puudega isikutel on võimalik alates sellest sügisest kasutada invabussi teenust, mille eesmärk on ennekõike aidata säilitada puudega isiku töökohta, õppimisvõimalus ja iseseisev toimetulek. Vallavalitsuse 01.10.2008. a. korraldusega nr.

487 kinnitati invabussi kasutamise hinnad.

Invabussi kasutamist korraldab valla sotsiaal-osakonna juhataja Kristiina Välba (tel 6 054 860, e-aadress kristiina.valba@joelahtme.ee). Invabussi teenus on kujundamisel ja täpsem teavitust ilmub järgmises vallalehes.

Prügila teade

Seoses Tallinna Prügilasse rajatava gaasikogumissüsteemi laiendamiseks võib esineda novembri alguses ebameeldiva lõhna levikut. Seda põhjustab juba suletud ladestusala lahti kaevamine gaasikogumistorude paigaldamiseks.

Mõistvale suhtumisele lootes,
Allan Pohlak,
Tallinna Prügila AS juhatuse liige

Jõelähtme Vallavalitsuse teadaanne eakatele

Jõulutoetuse ülekandmiseks palub valla sotsiaal-osakond üle 70-aastastel vallaelanikel teada oma pangavarve number tel. 6054 860 ja 6054 880.

Jäätmeveo kord muutub

Alates 1. jaanuarist 2009.a. hakkab Jõelähtme vallas kehtima korraldatud jäätmevedu.

Miks on vaja korraldatud jäätmevedu?

Korraldatud olmejäätmeveo eesmärk on hõlmata jäätmeäitlusesse kõik jäätmetekitajad, ka need eramajapidamised, suvilapiirkonnad ja ettevõtted, kes ei ole veel prügiveoga liitunud. Korraldatud jäätmevedu annab igale elanikule ning ettevõtjale kindluse, et tema olmejäätmeid käideldakse parima hinnaga ning võimalikult keskkonnasõbralikult.

Teisisõnu aitab korraldatud jäätmevedu vältida prügi mahapanekut teeäärtesse ja metsaalustesse, jäätmete põletamist avamaal ja ahjus, jäätmete matmist ja jäätmete panemist võõrasse konteinerisse.

Mis on korraldatud jäätmevedu?

Vastavalt Jäätmeseaduse § 66 järgi on korraldatud jäätmevedu olmejäätmete kogumine ja vedamine määratud piirkonnast määratud jäätmeäitluskohta või -kohtadesse kohaliku omavalitsuse korraldatud konkursi korras valitud ettevõtja poolt.

Kuidas rakendub korraldatud jäätmevedu?

26. maist kuni 30. juunini toimus avalik konkurss (Avaliku konkursi korraldamine korraldatud jäätmeveo vedaja leidmiseks Jõelähtme Vallavalikogu poolt määratud veopiirkonnas, Jõelähtme Vallavalitsuse korraldus nr 265, 22. mai 2008) korraldatud jäätmeveo vedaja leidmiseks Jõelähtme valla veopiirkonnas (kogu valla territoorium). Pakkumise tegi kuus ettevõtet, kellest edukamaks osutus Ragn-Sells AS. Vastavalt valla ja vedaja vahelise lepingule on sel perioodil (01.01.2009-31.12.2011) ainuõigus olmejäätmete veoks Jõelähtme vallas Ragn-Sells ASil.

Millised jäätmed on hõlmatud korraldatud jäätmeveoga?

Korraldatud jäätmeveoga on hõlmatud olmejäätmed (v.a. pakendijäätmed ja ohtlikud jäätmed), paber ja kartong, suurjäätmed, alevikes biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed. Biolagunevate köögi- ja sööklajajäätmete

puhul palun tähele panna, et neid hakatakse eraldi koguma ainult Kostivere ja Loo alevike korrasmajadelt. Mujal piirkonnas on soovituslik biolagunevad jäätmed oma kinnistul kompostida.

Mis muutub elanike jaoks?

Kõik elanikud ja ettevõtted liidetakse korraldatud jäätmeveoga, mis annab kõigile võrdsed tingimused. Vald edastab vedajale jäätmevaldajate registri, kus on ära toodud kinnistud, kes on kohustatud liituma korraldatud jäätmeveoga.

Kel on praegu juba leping olemas, siis alates 1. jaanuarist võivad muutuda tühjenduspäevad ja sagedused vastavalt korraldatud jäätmeveo tingimustele (täpsemalt saab lugeda Jõelähtme valla korraldatud jäätmeveo rakendamise korras, Jõelähtme vallavalikogu määrus nr 104, 26. veebruar 2008).

Uue lepingu saadab vedaja kõigile jäätmevaldajate registris olevatele kinnistutele novembrikuu jooksul posti teel. Aiandus- ja suvilaühistute piirkondades soovitame võtta kasutusele (kellel veel ei ole) ühise suure konteineri. Kui ei suudeta saavutada üksmeelt, on vaja kõigil võtta endale eraldi konteiner, millele peab olema tühjenduspäevadel tagatud suure auto ligipääs.

Lepinguid on võimalik sõlmida Ragn-Sells AS kontoril (Suur-Sõjamäe 50a), interneti teel, tagastades Ragn-Sells AS'ile novembris teile posti teel koju saadetav leping ning novembri lõpus/detsembri alguses valla suuremates küldes ja alevikes kohapeal. Selle kohta ilmub detailsem teave (kohad, kellaajad ja päevad) järgmises vallalehes ja valla kodulehel. Ragn-Sells AS palub valla elanikel ja ettevõtjatel teada anda oma kontaktandmed, mis lisatakse jäätmevaldajate andmebaasi.

Küsimuste korral saate abi Ragn-Sells AS'ilt (e-post: info@ragnsells.ee, tel 15 155, Suur-Sõjamäe 50a Tallinn, www.ragnsells.ee) või Jõelähtme vallavalitsusest (liis@joelahtme.ee, 605 4861, Jõelähtme küla, www.joelahtme.ee).

Liis Truubon,
keskkonna vanemspetsialist

Loo lasteaia Pääsupesa sügiskuldses pargis paistab möödakäijale plankaed. See varjab ehitusplatsi, kus juurdeehituse rajamiseks lähapäevil kopp maasse lüüakse.

Teisipäevase lõunauinaku ajal toimus aga lasteaia põhihoone köögipoolel väike rõõmus kokkusaamine - vallavalitsuse liikmed olid siniste susside sahisedes ja valgetes kitlites tehnika viimase sõna järgi sisustatud kööki uudistama ja avamas.

Lasteaia juhataja Katrin Paldermaa peab kõige olulisemaks, et köögis tehti lõpuks ära täisremont, ruumid kaasajastati ja kogu toiduvalmistamise protsess viidi kooskõlla kõige rangemate euronõuetega. "Oleme kaua

kaasaegset kööki soovinud, kuid alles nüüd sai see koostöös vallavalitsusega lõpuks teoks," ütles lasteaia juhataja.

Läikivad roostevabast plekist tööpinnad, kõikvõimalikud elektrooniliselt juhitud potid ja muud aparaadid täidavad sobivasti valgusküllase ruumi.

Katel, mis keedab, jahutab ja vahustab, kombineeritud ahi oskab kõiki toiduvalmistamise võtteid, sel on lugematu arv funktsioone: küpsetab, hautab, praeb, keedab.

Kokatädid Aime Saluveer ja Galina Mahnõr on elektroonikas kodus. "Nende seadmetega on mugav ja hea tööd teha," ütlevad nad ühest suust.

Tantsuema Erika Põlendik

Intervjuu rahvatantsujuhi ja tantsurühma Loolill kauaaegse juhendajaga.

Kuidas sobivad kokku rakendusmatemaatika ja rahvatants?

Rakendusmatemaatika ja rahvatants sobivad kokku imehästi.

Matemaatiku ettevalmistus kulub rahvatantsujuhile marjaks, suure üldpeo liigijuhina tunnen end kui kala vees, kõikide sõõride ja ringide ja kujudite väljamõõtmine sünnib käigult. Üldjuht peab punktipealt teadma, kui palju tantsija ühe või teise kombinatsiooni sooritamiseks ruumi vajab, kuidas vöö- või lillemustrit väljakule seada ja kui mitu sammukomplekti on vaja ühest joonisest teise liikumisel.

Oled lõpetanud Tartu Ülikooli matemaatikateaduskonna rakendusmatemaatika eriala. Millest selline elukutsevalik, miks Sa ei läinud tookord kohe rahvatantsuõpetajaks õppima?

Väga lihtsal põhjusel – tol ajal polnud võimalik seda eriala üheski kõrgkoolis õppida. Kuna tahtsin kindlasti saada kõrgharituks ja omamoodi mõjutas isapoolse suguvõsa „leitudajaveri“, siis edasi õppima läksin Tartu Ülikooli matemaatikateaduskonda rakendusmatemaatika erialale, mille lõpetasin 1976. a. Mis tänapäeval viga, rahvatantsujuhiks on võimalik õppida kahes kõrgkoolis, rahvakultuurialast kõrgharidust pakuvad Tallinna Ülikool ja Tartu Ülikooli Viljandi Kolledzh.

Olen erinevaid rahvatantsurühmi juhendanud 30 aastat, praegusel ajal töötan nelja rühmaga. Rakendusmatemaatikuna olen tõepoolest läbi teinud karjääri plaanikomitee programmeerijast kuni AS Andmevara spetsialistini. EVP keskreister startis koos minuga, olin registri peaadминистраator ja rahvastikuregistri infoteenuste grupi juht. Riigi toimimisest on mul üsna selge ettekujutus, oskan seadusi lugeda ja mõistan, mis ümberringi toimub.

Muide, rahvatantsujuhtide hulgas on rohkesti matemaatikuid.

Saan aru, et nüüd end täielikult rahvatantsule pühendunult oled õnnelik ja rahul. Kas Sa oled olnud need 30 aastat rohkem tantsija või tantsurühma juht?

Rahvatants on ju elamise loomulik osa, milleta ma ei kujutaks oma elu

ette, elu tantsuta oleks väga igav. Rahvatantsuga tegelesin juba enne sündimist. Olen pärit Pärnust, mu ema oli raamatupidaja, aga suure osa ajast tantsuõpetaja, rahvatantsuansambli "Kajakas" looja ja kauaaegne juht. Isa oli pedagoog (ajalooõpetaja) ja kultuuritöötaja. Ta elab endiselt Pärnust. Olen oma isa-ema ainukene vara, endal on mul kaks tütart.

Siiani on meele, kui kooli viimases klassis õppides juhendasin oma kooli tantsijaid, see oli vist 5. klassi rühm, aga ega ma nendega eriti hästi hakkama saanud. Poisid ei kuulnud lihtsalt sõna ja oskused olid ikka veel napivõitu.

Esimene tõsine rahvatantsukogemus on pärit muidugi kooliajast. Sealne tantsuõpetaja viis meie rühma kaks korda tantsupeole – 1962. a. I koolinoorte tantsupeole ja 1963. a. rahvakunstiõhtule (VII üldtantsupidu). Keskkooli ajal käisin kolm suve rahvatantsujuhtide suvekoolis (ikka emaga koos, tema õpetas seal eesti rahvatantsu) ja 1970. aasta suvel lõpetasin suvekooli ja sain tantsuõpetaja tunnistuse.

1970. a. IX üldtantsupeol tantsisin ansambli "Kajakas" segarühmas. Tantsupeol olin aga jälle 1975. aastal ja siis juba ema abilisenä. Ema oli segarühmade liigi üldjuht ja mina tookord nurgajuht. Mäletan, et 25 aastatena läksin tolaeagseesse Rahvaloomingu Majja sooviga leida tantsurühm, kes vajaks õpetajat. Ja sama aasta kevadel algaski tõsine tantsuõpetaja tee segarühma „Tontar“ juhendajana.

1981. aasta tantsupeol olin väljas juba oma rühmaga ja samas ka platsil tööd tegemas ehk siis üldjuhi assistent. Ja edasi ei ole ühtegi üldtantsupidu vahele jäänud. Igal peol olen rühma(de)ga väljas olnud. 1984. aastal hakkasin juhendama EKE Projekti naisrühma, 1991. a. Pelgulinna rahvamaja segarühma ja 2000. aastast Loo Kultuurikeskuse naisrühma Loolill.

1990. aasta peol olin esimest korda koos emaga liigi üldjuht. Aastal 2000 I Soome-Eesti tantsupeol pealavastaja assistent, 2002. a. noorte tantsupeol pealavastaja assistent ja 2004. a. ning 2007. a. peol liigi üldjuht. 2005. aastal olin I Eesti Meeste tantsupeo liigi üldjuht ja 2009. aasta peol tantsivad minu käe all D segarühmad ehk siis tantsuveteranide rühmad.

Koorijuhte teatakse-tuntakse, nad on pidevalt esil ja nähtaval: proovis, kontserdil, väikesel ja suurel laulupeol esiplaanil. Muusikud samamoodi. Tantsurühma juhust ei tea pealtvaatajad sageli midagi, tema jääb rohkem tahaplaanile. Kas see on õiglane?

Tõepoolest on need tööd erinevad ja tahtmata kellegi tähtsust vähendada, ütlen siiski – rahvatants on raske. Tantsurühmas peab olema alati 6-8 paari, kindel koosseis inimesi, kes pidevalt koos harjutavad ning kellel tingimata peavad olema rahvarõivad, mis tänapäeval vähemalt 10 000 krooni maksavad. Ka showtantsu juhendamiseks on vaja tarkust ja oskust, kuid siin saab tulemuste odavamalt ja väiksema vaevaga kätte. Tulemus on, et laps õpib muusika taktis liikuma, rütmi tunnetama ja oma keha valitsema. Muide, tantsuga tegeleb Eestis 4 protsenti õpilastest, mis minu meelest on väga vähe.

Kui koolilaps käib veel 7.-9. klassis tantsutrennis, siis mingil eluetapil, varem või hiljem pöördub ta selle harrastuse juurde tagasi. Ja see, kes on käinud korra suurel peol, kipub sinna tagasi.

Kas suur pidu ongi see võluvägi, mis motiveerib tantsijat päevast-päeva harjutama või on veel midagi?

Siin on väga palju tegureid. Inimesed tahavad ise midagi teha, kellele meeldib laulmine, kellele käsitöö, kellele midagi veel. Mulle näiteks tikkimine ei sobi, see sunnib väga paigale...

Muusikarütmi liikumine on inimesele igiomane, et argitoimetustest eemalduda, et rutiinist välja saada. Tantsimine annab füüsilist koormust, pakub rohkesti võimalusi suhelda hea seltskonnaga, esineda, reisida jne. Mul pole eluski olnud halba seltskonda! Head inimsuhted ja tore seltskond on nii suur väärtus, et seda ei saagi millegagi mõõta.

Olgu kuitahes must päev ja pea muremõtteid täis, tantsutrenni järel on hea enesetunne alati kindlustatud. Muusika, rütm, liikumine, füüsilise koormus – need annavad inimesele elujõudu.

Mis motiveerib Sind õhtust õhtusse õpetama erinevatele rühmadele rahvatantsu?

Esiteks: tantsurühma hea aura ja üksteisega koostöö nautimine. Igal

rühmal on isemoodi aura, omamoodi nägu ning eripärane koostlus. Positiivsed koostöösidemed arenevad sageli sedamoodi, et suheldakse ka väljaspool tantsurühma raame. See on väga lahe.

Teiseks: hea koostöö tulemusel kordaläinud tantsupidu.

Fantastiline tunne on koos tuksuda 8000 tantsijaga Kalevi staadionil. Tantsupeod on muidugi täiesti omaette fenomen. Joonis tuleb platsil elama panna ja kuigi oled oma kolme rühmaga ja ka paberil kõik skeemid mitu korda läbi mänginud, siis peo eelõhtul selgub äkki ikkagi, et tervikpilt ei käivitu, midagi justkui napiks. Siis jääb vöö- ja lillemustrite platsile sättimiseks vaid veel öö... Mis salata, sedagi on ette tulnud.

Kolmandaks: tunnen vastutust saavutuste eest, annan endale aru, et mul pole õigust panna tantsijat kehva seisuga, tal peab publiku ees hea olema. Inimene peab saama oma harrastusest parima emotsiooni.

Mis plaanid Sul on ?

Täna olen tööl Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsis (ERRS) direktorina.

ERRS on rahvatantsu-, rahvamuusika õpetajate ja harrastajate ühendus. Eesti suurima rahvatantsu ja -muusikaga tegeleva seltsi ülesanded ületavad ammugi tavalise seltsi piirid. Selts tegeleb kogu valdkonna arenguprotsessiga, esindades sel moel enam kui 15 000 rahvatantsija ja 1000 rahvamuusiku huve. Lühidalt - oleme partneriks riigile ja Kultuuriministeeriumile rahvatantsu ja rahvamuusika hoidmisel, säilitamisel ja arendamisel. ERRS'il on tantsuspetsialisti kutseomistamise õigus. Osalesime tantsuspetsialisti kutsestandardi väljatöötamisel. Meie tegevus on tulevikku suunatud – kanname hoolt, et rahvakultuur lülitada põhikooli õppekavadesse.

Me tegeleme 500 tantsuõpetajaga üle riigi. Valdavalt teevad rahvatantsu õpetajad oma tööd mingi teise töö kõrvalt ja pisikesel tasul eest. Enamik on fanaatilised rahvakultuuri edendajad, kes tegutsevad südame sunnil. Näen palju ja oskan võrrelda ka linna- ja vallavalitsete suhtumisi. Kiidan Jõelähtme valda, kus rahvakultuuri ja rahvakultuuri kandjaid on alati au sees peetud.

Intervjueeris Merike Metstak

Retk Vabadusvõitluse muuseumi

Juba paar viimast aastat tähistavad Jõelähtme valla seniiorid rahvusvahelist eakate päeva. Sedakorda planeeriti ekskursiooni Lagedi Vabadusvõitluse muuseumi ja pärast seda ühist kohvilauda. Väljasõidupäev oli aga vihmasest vihmasem. Juba hommikust saati ladistas ennastunustavalt ja sajul polnud otsa ega äärt. Sellise ilmaga ei ajavat peremees koeragi välja! Seniioridele aga, kes oma elu jooksul küllaga vett ja vilet näinud, olid vihmasagarad kui hane selga vesi! Ei jäänud keegi halva ilma pärast tulemata! Buss sai Kaberneeme, Kostivere ja Loo rahvast puupüsti täis ja sõit muuseumi-saarele võis alata.

Siinne Vabadusvõitluse muuseum, unikaalne mitte ainult Eestis, vaid kogu Euroopas, on ilmarahvale avatud juba 14ndat aastat. Johannes Tõrs, muuseumi rajaja ja haldaja, direktor ja valdaja, giid ja koristaja on ühtlasi nii ideede generaator kui fondide restauraator – kõik ühes isikus. Et ta on sellesse ainulaadsesse muuseumisse kogu oma südame pannud, pole kahtlustki. Seetõttu läks ka tema jutt otse kuulajate südameisse. Igal esemel siin on rääkida oma lugu. Eakad unustasid end kuulama ja Juss unustas end rääkima...

Oli hiline pärastlõuna, kui muuseumi tänuraamatusse sissekande tegime

ja Kostivere Päevakeskuse poole vurasime. Siinne rahvas oli juba ootevalmis, kohv ja õunapirukadki laual. Ei tea, mis too retsept oli, aga küll maitses hästi! Tunnikese jagu veel maailmaasjade paika panemiseks... ja oligi lahkumisaeg käes. Vastastikused tänusõnad ja kohtumislubadused ning juba viisidki bussid külalisrahva koduteele.

Kui Pihlakobarad Loole jõudsid, oli sadu lakanud ja päike piilus arglikult pilve tagant. Tuul tuhistas puude ladvus ja küpsed kastanid kukkusid potsatades vihnamärjale asfalteele.

Ilus sügispäev oli see seniioripäev!

Kai Mürsepp

Haljava mõis

Ilse Tudre võistlustöö

Haljava küla on esmakordselt mainitud Halenhabuse nime all Taani hindamisraamatus (LCD "Liker Census Daniae") 1241. a. Tallinna linnapea Cord Kegeler müüs 1397. a. Haljava küla Maardu mõisa omanikule Johann von Scherenbekele.

Haljava (Hallinap) mõisa kohta on esimesed teated 1562. a. Haljava mõisa asemel on veel 300 aastat tagasi küla olnud. Haljava ja Sambu küla on olnud Maardu mõisa omanduses. Üks Rootsi väepealik on need külad Maardu mõisnike käest omandanud ja Haljava küla asemele mõisa ehitanud. Külasse on veel 6 talu järele jäänud. Mõisa ehitus olnud 1660. a. paiku. Mõisa oleval olnud kerge ehitada, kuna majad, mille asemele tuli mõis, olnud peaaegu tühjad, sest katk tapnud suurema osa inimesi maha.

1710. a. kuulusid Haljava mõisa alla Prangli saar, mis asub Jõelähtme kirikust 3 miili kaugusel üle mere ja Koogi kõrts.

Aadlivapid olid järgmistel Haljava mõisa omanikel:

- Carl Adam von Stackelberg 1714. a.
- Brendt Otto Stackelberg 1727. a.
- Otto Magnus Stackelberg 1775. a.
- Reinhold Johann Stackelberg 1786. a.

1740. a. oli Georg Johann Stackelberg kohalik parun ja maanõunik.

1834. a. pandi Haljava mõisas lihtrahvale perekonnanimed. Mõisas oli mõisahärra ja kirikhärra Johann Heinrick Felicius. Nime võtjad oli mõisa kokku aetud, kus iga perekonna-pea pidi endale nime välja mõtlema. Inimesed olid imelikke või rumalaid nimesid välja pakkunud. Mõisahärra olnud heatahtlik ega lasknud neid läbi. Enamasti aidanud mõisnik neile ilusa saksakeelse või perenimest tuletatud nime panna. Andevei nimi saadi ande vei' st, kui mõisaproua tahtis pimedaks jäänud 26-aastasele noormehele rohtu silma panna ja káratas "káed eest ára".

Paljud nimed lõppesid "mann" ja "berg"-iga. Vähestel nimedel oli eesti-keelne tähendus.

HALJAVA MÕISA HOONED

18. saj. lõpus oli ehitatud barokne peahoone. Kivist hoone oli kahekoruseline ja kõrge katusega. Härrastemaja peasissekäik on idas, mille ees on suur veranda kõrgel vundamendil. Tagumine välisuks avaneb läände. Vasakul asub madalam tiibhoone, kus oleval jäneseid peetud. Peauksest sisenedes vasakut kátt jääb suur saal. Otse ja paremal asuvad korterid. Paremal asuv trepp viib teisele korrusele. Saalist avaneb lõuna suunas kolmas välisuks, mis asub kividest laotud kõrgendikul. Seal asus triiphooone. Mõisa ajal olnud teise korruse trepp korteri koridoris.

Mõisakompleksi kuulus teomaja, millest lääne poole jäid küün ja viljakuivati. Peahoonest kirdes olid laudad – põhuküün ees ja 4 laut taga. Ühes oli hobusetall ja tõllakuur ühe katuse all. Peahoone põhjapoolses otsas olid puukuur, veinikelder ja jääkelder. Peahoone all on ka täiskelder. Teisel pool maanteed asus mõisa sepiroda, teeristis viinavabrik. Mõisa pargis on

suur tiik. Peahoone peasissekäigu ees on hobuseraua kujuline tee, mis saab alguse tiigi kõrvalt tulevalt maanteelt. Vanasti oleval siin üks tiik olnud. Parunile ei meeldinud, et tee käis mõisa poolt läbi. Ta lasknud tiigi keskelt täita ja sinna tee ehitada. Praegu on 2 tiiki, kuigi tee alt on nende vahel ühendus olemas.

Mõisa peahoonest kirde suunas tee ääres mäe otsas oli tuuleveski, tagapool rehehoone. Teine rehehoone oli Vainu talu põllul ja kolmas härrastemajast kagu suunas põllul, kus praegu trafo.

MÕISAELU

Haljava mõis oli vana jahimõis. Mõisas peeti jahikoeri. Nende eest hoolitses 12-aastane koerapoiss Toomas Pakats. Ta toitis neid, laskis koerad lahti, kui härrad hakkasid jahile minema ja õhtul kogus jälle kokku. Koerapoisil oli ainukesena au süüa sakstega ühes lauas, sest koertel ei tohtinud koerapoisiga vaenu olla. Koerapoisist sai 16-aastaselt tallipoiss ja 18-aastaselt kutsar. Ta rääkis, et sel ajal oli Haljava mõisas 2 kubjast, kelle töö hulka kuulus ka talupoegade peksmine. Peksjal oli punaste paeltega valge takune põll ees. Üks kubjas oli Kárka Abram, kel olid puseriti hambad ja tore naine. Ta ootas seda peksupäeva, öeldes, et „täna saab jälle pilli mängida” (pektav karjus). Teine kubjas, Aruotsa Ants (elas Linnaväljast põhja poole) ütles keretäie saajale: "Karju aga hästi kõvasti."

Koogi oli ka Haljava mõisa maa. Metsad olid Jägalas Räägul ja Kehra lähedal

Krooksojal.

Kiia järv,

mis asub

Aruaru ja

Parasmäe

küla vahel,

pakkus

parunitele

kalastusrõõmu. Räägiti, et kraav läinud Haljava mõisast otse Kiia järvele, mida mõõda sõitnud parun paadiga järvele. Kevad-talvel veeti Kiia järvele jääd Haljava mõisa jääkeldrisse, jää kaeti saepuruga, mis kaitses sulamise eest. Nii oli võimalik suve läbi piima jahutamiseks jääd kasutada. Haljava mõisas peeti friisi tõugu veisekarja. Lüpsti käsitsi. Piim pandi jahtunult 50-toobistesse puutünnidesse, mille olid vaskplaadid, pressitud kiri peal samamoodi kui piirituse vaatidelgi. Igal õhtul tõsteti piimatünnid kas vankritele või regedele ja asuti hobustega teele Tallinna poole. Hommikuks jõuti kohale. Raekoja platsi turul müüdi piim maha ja asuti koduteele.

Kuna mõisamaadel ei olnud kuivendamist tehtud, erines tollaegne maastik praegusest. Haljava mõisa põllud olid kõik soodest piiratud. Künkad kandsid inimest peal, kuid nendevahelised sood mitte. Aruaru külast oleval kaks korda aastas välja saadud - kui talvel jää kandis ja pärast jaanipäeva, kui soos oli vesi alanenud. Katkudeks nimetati neid kohti, kust käidi soodest läbi, neid sillutati kividest puudega.

1852. a. rentinud Haljava parun

kroonu käest Ambla kihelkonnast Prümli mõisa, kus Priidik Andewei isa Jüri (1824-1886) oli algul aidamees, hiljem mõisavalitseja. 1862. a. müünud kroonu Prümli mõisa ära ja härra kolinud Haljava mõisa tagasi koos mõisavalitsejaga, kellele mõisnik andnud Agari talu rendile. Koht oli sel ajal veel kruntimata.

TEOORJUS

Kogu küla põllud olnud kolmes väljas, kus igal peremehel oma põllutükid. Loomi karjatati esiti kesal, pärast rukkilõikust rukkikõrres. Muud karjamaad ei olnud.

Rukis lõigati sirpidega juurelt maha. Rukkikõrrest side oli maas, sinna pandi järjest ristipidi kõrretroppe peale, nii nagu lõigata jõuti. Kui rukkivihu jagu kõrsi koos, siis keerutati sidemekõrred spiraali ja seoti vihk kinni. Rukkivihud (20tk) tassiti hakkidesse, terad jäid ülespoole – nii hakkasid terad kuivama. Rehetoas köeti ahju ning seal parsil kuivatati vilja edasi. Kuivad vihud lasti partelt alla ukse vahele. Seal oli rabamas kaks meest, kummalgi rukkivihut käes, millega löödi vastu uksepiita. Siis visati vihud uksest rehe alla. Sinna pandi lautrid ja hakati vartadega peksma.

Vardad varna, hakati pöörama. Peksti kaks korda üle, siis hakati puistama. Rukkiterade tuulamine käis mõisa ajal nii, et värvate vahel oli sõel, mida raputati. Peenike sodi kukkus maha, terad jäid sõelale. Edasi jahvatati terad tiibadega tuuleveskis vesikivide vahel jahuks.

Haljava mõisal oli kolm rehte. Üks oli praeguse suurfarmi kohal või pisut Veskimäe poole, teine mõisast karivärava poole, kus asub praegu trafo. Sellest pool hoonet oli säilinud kolhoosiaja alguseni, kuigi pilpakatus oli pitsiliseks muutunud. Kolmas oleval olnud Virgepuu maja vastas lodus, raudkividest laotud, kutsuti Virgepuu küüniks.

Päeval olid teolised põllutööl ja öösel peksti rehte. Tüdrukutel oli enne leeri voodipadjaks rehetoa uksepakk, kus nad hommikul enne tööle minekut vähekeseks silmalaud sulgesid. Rehetoal oli pooluks, mille ülemine pool oli lahti, et suitsu välja lasta. Teradest tühjakst pektud rukkilõied viidi küüni, et edaspidi neist küünidele-lautadele õlgkatuseid teha. Rukkisasi pandi lehmadele aluspanuks.

Suvel hariti põldu härgadega. Need olid tugevad, vagased ja nende liha oli

söögikõlbulik. Talvel veeti hobustega heinu ja ahjukütet.

Haljava mõisa kohad said krunditud 1864. a. Kõik talud tasusid oma rendi mõisatööga. Mihklipäevast jüripäevani käis igast talust iga päev mees oma hobusega mõisatööl. Jüripäevast mihklipäevani käis mees mõisatööl oma härgadega. Suurematest taludest pidid käima veel lisaks tüdruk või poisike, keda vaimuks kutsuti. Oma renditalu töö pidid tegema teised pereliikmed.

VABAD TALUD

1868. a. tehti ametlikult lõpp teoorjusele. 1865. a. jüripäevast algas raharent, igapäevane teotegemine jäi ära. Pärast talude kruntimist tehti Haljava mõisa poolt kohustuseks, et igal aastal pidi kahe talu hooned ehitama. Mõisa metsast võeti palgid tasuta. Talumehed ehitasid ühiselt maja katuse alla. Vundamendikivid saadi oma põllult. Sisetööd ja kõrvalhooned jäid omaniku enda teha.

1878. a. ostis Jüri Andevei pangalaenuga endale Haljava mõisalt Agari talu päriks. See oli esimene vaba talu. Hiljem järgnesid Peetri, Haljava-Kärba ja Pärtli, siis Uustalu ja Härma, hiljem Oti talu. Nemad ei pidanud enam ühtki päeva mõisas tööl käima. Renditaludel oli kohustus tööl käia. Olid 2-, 3- ja 5-päeva kohad, st nii mitu päeva nädalas pidid mõisas tööd tegema.

1868. a. said talumehed tööd Raasiku jaama ümbruses seoses Peterburi-Tallinna raudtee ehitamisega. Hobustega veeti teetammile kruusa ja kive. Neile maksti hästi.

1880-ndatel aastatel hakkasid arukad talumehed kartulit kasvatama. Mõis ostis talumeeste kartuli ära viina ajamiseks. Selle raha eest ostsid talumehed koha päriks. Erinevalt Põhja-Eestist teenisid Lõuna-Eesti talupojad raha linakasvatusega.

Rooba talu oli viimane, mis rendile võeti. See lasterikas pere ei jõudnud talu osta, seda tegi Panase peremees, kes ajas endise pere välja. Uuel perel ei olnud õnne.

Haljava parun suri 1880. a. 55 aasta vanuselt. Paruni tütar abiellus Pikve mõisa omanikuga, samuti Stackelbergiga ning nad asusid Haljava mõisa elama. Lapsi neil polnud. Mõisa ostu tingimused olid sellised, et kuni mõni Stackelbergi-nimeline sugulane veel elus, mõisa võõrale ei müüda. Nii tuligi uus Stackelberg, kes läks Saksa-maale enne mõisate põletamist.

Stackelbergide suguvõsal oli 40 mõi-

sa, peamiselt Eestis. Haljava mõisal oli maad 400-500 ha. Siin elati vaeselt, kuna maa oli vilets. Õhuke mullakiht pae peal. Paekihi ulatust sügavuti näeb Kaasikmäe kaevu vaadates, kus kogu kaev on paekihiti raiutud nii, et kaevurakkeid vaja ei olegi.

Legend räägib, et Haljava härrastemajja on ehituse ajal inimene sisse müüritud. Teine legend räägib, et Haljava mõisast läheb maaalune käik Veskimäele karjalautade juurde. Kolmas, kõige vähem usutat, et maa-alune käik läheb Haljava mõisast Harju-Jaani kirikuni.

KÜLAELU

Endine külaelu oli lõbus, sest majad asusid lähestikku ja inimesed said üksteisega hõlpsasti kokku. Üks noorte nädalalõpu kokkusaamise koht oli kiige all, Vaimul või Kiige sauna juures, kus lauldi ja tantsiti. Oti Aadule, kes oli sügavalt usklik, ei meeldinud noorte lõbutsemine, ta lõhkus kiige ära.

Kõrts oli tihedalt ja poisid käisid neid ka sagedasti külastamas. Haljava mõisale kõige lähemal asus Saueaugu kõrts (Veermäe talu), paari vesta kaugusel Uus Kõrts, edasi Palgi (Raasiku rtj. lähedal), Kitselma (Aavere külas), Kihmla (Pasila rtj.), Kahtlae ja Koogi.

Saueaugul oli Haljava mõisa kõrts. Veermäe laut on praegu põiki kõrtsi otsa peal, rehealune läks Linnavälja poole. Juhtus ka seda, et näpati rehetoast vilja ja viidi kõrtsi. 19. saj. oli Haljava mõisal ka oma viinavabrik, mis asus peahoone suhtes vasakut kátt mõisa poolt tuleva tee ja tiikide vahelt tuleva tee ristil. Alates 1813. a., kui kartulikasvatuse Eestisse jõudis, kasvatati Haljava mõisas 1000 tündrit kartuleid aastas. 20. sajandil enam Haljajas viinakööki ei olnud. Selle eest oli suur viinavabrik Kambi mõisas, mis asub Raasiku jaama lähedal.

Suur osa viinast turustati Peterburis. Raudteed ei olnud. Piiritus veeti killavooridega Peterburi. Killavooris oli mitu hobust. Puust piiritusevaadid olid regedel. Hobusemehed õõbisid kõrtsides. Narva talvete käis üle jää. Luuga lähel olid ka kõrtsid. Läbiti 20 versta päevas. Vahemaa oli 360 versta. 30 puuda oli killavoorikoorma raskus. Peterburist toodi soola ja rauakaupu. Meestel olid leivakotid kaasas. Piirituseaamidele puuriti vitsa alla augud, tilgutati piiritust, löödi puupunn ette ja koputati vits tagasi. Niimoodi tohterdati end iga vooi ajal külmarohuga. Reis Peterburi ja tagasi kestis 2-3 nädalat.

Avaldatakse lühendatult

Koljunuki minevikust

Kui minu esivanemad Jõesuu külast ostsid Knuudi (Nuu-di) talu Kostirannas (umbes 1880. a.), oli Koljunukk asutamata Ülgase mõisa heinamaa.

Brošüüris „Koduvald Jõelähtme“ (2002.-2003. a.) on kirjutatud, et Ülgase mõis on eraldatud Jägala mõisast 1824. aastal. Ei tea, missugune see eraldumine oli, kas Ülgase sai iseiseisvaks mõisaks või oli see lihtsalt haldamise paindlikumaks muutmise eesmärgil eraldatud väljarenditavaks karjamõisaks. Brošüüris on tõenäoliselt väike ebatäpsus, siin on öeldud, et see oli pikk ühekorruline lihtsa välimusega kivihoone, arvatavasti 19. sajandist, ka on kirjutatud, et veel 1970ndatel aastatel oli see ümberehitatud kujul säilinud. Minu vanaisa Aleksander Härti mälestuste järgi oli see mansardkorrusega puuhoone, mis hävines ühel 1905. aasta sügisööl, kui revolutsiooniliselt meelestatud süütajate jõuk maja põlema pani. Oleks see kivihoone olnud, võinuks hiljem ka põlenud müüre näha, praegu aga on välja puhastatud vundament, mis ilmselt kuulus puithoonele. Kahtlemata oli mõisahooned ehitatud pärast 1824. a. eraldumist Jägala mõisast ja mingit erilist ilu sel vanaisa sõnade järgi polnud. Kuna maja siiski kutsuti häärberiks, võib arvata, et see ikkagi erines tavalistest mõisahoonetest, moonakate majadest ja küllap seal ikka mingi klassitsismi perioodi detail oli, sest see oli aja nõue.

Maja oli 1905. a. sügisel tühi, kuna vanapoisist mõisahärra von Filcken olevat enne seda ära surnud ja uut härrat polevat veel tulnud. Vanaisa olevat näinud tulekuma ja läinud kiirustades vaatama. Mõis olevat põlenud laustules, inimesi aga polevat läheduses viibinud, ehkki ümberkaudsetes majades elas moonakaid ja mõisatöölisi. Emb-kumb, kas kardeti süütajaid, kes olid sageli julguseks alkoholi pruukinud, relvastatud ja agressiivsed (kui keegi kavatses tuld kustutada), või oldi sündmustega päri. Igatahes nagu vanaisa kohalikku kõnekäänat kasutades väitnud, ei olnud põleva häärberi juures ei hiirt ega harakat. Ta vaadanud natuke aega lõõmavat tuld ja äkki haaranud teda hirm, et süütajate järel tulevad sandarmid või soldatid ja kuna ta oli ainus kohalviibija, oleks ta tõenäoliselt olnud ka esimene süüdistatav. Jooksujalu rutanud ta koju tagasi.

Ei ole päris selge, mida on mõeldud 1970. a. veel püsti seisnud ümberehitatud hoone all. Säilinud oli küll veel huvitav puithoone, mille katus oli kaetud tõenäoliselt Koljunuki lähedal savikojas põletatud katusekividega ja milles oli osaliselt säilinud mantelkorssten. Kahjuks lammutati see hoone ja ka mõisatalli osaliselt säilinud müürid kolhoosi ajal garaaži ja elumaja ehitamisel maha. Praeguse ni on säilinud moonakamaja, mida on märgitud ka brošüüris „Koduvald Jõelähtme“. Selles oli kaks pliidiga tuba koos sahvritega, hiljem kasutati laudana, veel on säilinud teine kivist mõisatöölise maja, mis oli kaua ilma katusega, kolhoos ehitas katuse, pani uued aknad ja seda kasutati puutöökojana. Suurem elamu, kus oli ka kolhoosi kontor, oli algselt olnud viljakuivati, hiljem kohandas fosfori-

divabrik selle oma tööliste elamuks, ehitades vahelaed, mansardaknad jne.

1824. aasta, mil Ülgase eraldus Jägala mõisast, selgitab nii mõndagi. Kuulsin oma esivanematelt, kes tulid 1880ndatel aastatel Jõesuust, et enne nende tulekut olevat Ülgase mõisas, eriti aga Koljunukis toimunud murrangulised sündmused. Ajavahemik 60-70 aastat oli küllalt piisav, et mälestused osaliselt tuhmusid. Asi on selles, et Koljunukis ja selle ümbruses kuni Ülgase ni välja olnud terve hulk majapidamisi, taresid või väiketalusid, mis äkitselt nagu nõiaväl kadusid. Minu vanaisa teadis nende nimesid (võib-olla mitte kõiki) ja asukohti; kes olid elanikud, kuhu nad läksid, mis olid nende nimed, selle kohta teave puudub. Kirjutasin üles nimed, mida vanaisalt kuulsin: Länemäe (=Läänemäe), Kumbimäe, Sipelgamäe, Vanaõue, Vargamäe, Miigamäe ja Laagrimäe. Viimased kolm asusid päris Ülgase mõisa lähedal, on teada, et mõisnik tõstis nad kodust välja, tõenäoliselt ütles rendilepingu üles ja lammutas tare. Minu esivanemad lugesid seda suureks ülekohtuks ja tundsid inimestele kaasa. Minu hoidja, kes oli lihtsa, aga piltliku mõtlemisega naine ja kaldus tihti müstikasse, ajas mulle hirmu nahka, kui ta vahel ütles: „Ja need õnnetud inimesed tulevad sügisõhtutel tagasi, käivad ringi ja otsivad asjatult oma kadunud kodusid.“ Mõtlesin oma lapsearuga, miks ei võinud nad tulla muul ajal, kevadel näiteks, kui kõik õitses ja Koljunukk oli imeilus, alles hiljem sain aru, et hoidja, tõenäoliselt alateadlikult, vihjas hingedeajale. Üks filosoof ütles, et me kanname oma lapsepõlve kaasas nagu tigu kannab oma koda ja me ei vabane sellest kunagi. Ka praegu, kui sügisõhtutel kostab Koljunukist mere- ja metsamühinat, mis meenutab kaugelt rongimüüri või kõrgepingeliini undamist, tunnen hinges mingit ängi.

Missugused olid need majapidamised? Tõenäoliselt kehvad, nende põllud pidid olema väikesed, küllap oli neil lisateenistuseks kalapüük ja hülgeküttimine. Põldude jälgi pole näha, kuid põllulapid võisid kaduda, kuna on teada, et mõisnik likvideeris küla eesmärgiga oma majapidamist laiendada ja kaasajastada. Seega kaotati ümberkorralduste käigus väikesed põllulapid, raiuti võsa ja metsa suuremate heina- ja karjamaade tarvis. Samal ajal rajati otse Ülgase mõisa külje alla, praeguse Oru talu ja mõisa vahele, kaotatud Veskimäe talust ülespoole nn. loodheinamaa. Veskimäele ehitati pais. Küllap võs seal ka mingi pais enne olla, seda võib talu nimestki järeldada, tõsi küll, tegu võis olla ka tuuleveskiga, aga ega see nimi niisama ei tulnud. Kevadel paisutati vesi teatavaks perioodiks heinamaale, võib arvata, et kasutati vett, mis juhiti mõisast kõrgemal asetsevatelt põldudelt pärast lume sulamist heinamaale. Kui arvati aeg tulnud olevat, avati Veskimäel vesivärvad ja vesi juhiti merre. Vesivärvade koht peaks praegugi näha olema, lapsepõlves nägin veel paekivist võlvitud värava piitu koos raudkonksudega, millel seisid väravate hinged. Selle koha peal kasvas suur toomingapõõsas, küllap see kõik on toomingavõssa kasvanud. Kõige parem aeg oleks neid otsida ke-

vadel, kui pole veel rohtu ega nõgeseid ja puud pole lehes.

Mõne endise talu kohale ehitas mõis heinaküünid, Veskimäe küün oli kolhoosi ajal kasutusel ja müürid peaksid veel alles olema, ka Sipelgamäe küünist, mis on Karineeme talu lähedal, peaks veel midagi näha olema. Huvitav, et enamik nimesid lõpeb sõnaga „mäe“, ehkki osa neist on päris lauskmaal, näiteks Länemäe, kust tee keerab endiselt raudteelt vasemale üksiku suvila ja mere äärde. Siin oli tol ajal ka savikoda, kus põletati telliseid ja katusekive, hiljuti lükati teede rajamisel maakamarat kõrvale ja jälle tuli välja katusekivide ja telliste tükke. Samas kõrval olid ka nn. Saueaugud, kust võeti savi savikoja tarbeks. Minu lapsepõlves oli neis veel vett, praegu on need peaaegu kadunud ja vist ei tea enam keegi neist midagi. Lapsepõlves aga kuulsin tihti öeldavat: „ta tuli mulle Saueaukudel vastu“, ja kõik teadsid, kus see kohtumine toimus. Mõis sai aga oma ehituste tarbeks telliseid ja katusekive Koljunukist, lupja ehitamiseks põletati Hõbemäel, kus ka nn.

lubjaaugud peaksid näha olema.

Võib arvata, et samal ajal, kui tekkisid suured ja laiad heinamaad, ehitati välja ka kaks sirget sihiteed. Üks sihitee läks praeguse Oru ja Vanatoa talu

vahelt Koljunukki ja seda mööda tulid heinakoormad Ülgasesse. Teine sihitee rajati läbi Ülgase metsa Saviranda, Raastusse. Seega oli umbes 1820ndate aastateni Koljunukk tiheasustusega paik. Sellele viitab ka asjaolu, et Koljul oli kõrts, mille keldriase on veel selgelt eraldatav. Kõrts oli tõenäoliselt väike, aga majandas ennast ära, sest pakkus peavarju ja öömaja kala ülesostjatele, kes Koljunukis saagil vastas käisid. Järelikult pidid kalasaagid päris head ja ka kalamehi arvukalt olema. Veel hiljaaegu oli alles üks kolmest kõrtsmikütütre istutatud männist, mänd sai kannatada 1967. a. suures sügistormis, kuid oli siiski veel elus, kuni vandaalid ta tüve süütasid, känd on praegugi näha. Sama kõrtsmikütütre kohta räägiti, et olevat olnud väga hellitatud - „täsinimene, aga mängis veel nukukudega“. Koos küla ja kalameestega kadus ka kõrts.

Seega oli Koljunukk 19. sajandi esimese veerandi lõpust inimitühi, siin võis olla mõni ajutine hütt kaluritele ööbimiseks, aga sellest mul andmeid pole. Kevadeti olevat siia sõitnud piknikule mõisasaksu ja muud peenemat rahvast ümberkaudu mõisatest. Koht oli tuntud saksakeelse nimega die Spitze (nukk, ettetungiv teravik), mida võib võrrelda nimega der Fall, mida kasutati Keila-Joal. Uus elu algas Koljunukis 20. sajandi alguses, kui ettevõtja nimega Hintze (rahvas hääldas Intse) hakkas arendama kalatööstust. Siin on palju lahtiseid otsi, eriti, mis puudutavad kinnisvara, tõenäoliselt oli Hintzel Koljunukile rendileping. Arhiividest võiks nii mõndagi huvitavat leida, kirjutatan ainult sellest, mida olen kuulnud ja hoonetest, mida olen näinud. Võib-olla ärgitab see kedagi tulevikus täpsemaid andmeid hankima, eriti, kui Koljunukis taastub jälle elu või siis kedagi huvitab kodukoha minevik.

Tõnu Ojap

Henri Salström

Veel rohealadest

Mind ajendas kirjutama Jõelähtme vallalehes nr. 135, august 2008 ilmunud artikkel “Rohevõrgustik – kellele ja milleks?”, mille autoriks on Jõelähtme vallavalitsuse keskkonna peaspetsialist Eleri Riiks.

Rohealade võrgustiku loomisel oleks seda kindlasti vaja vaadata valla tasandilt tervikuna. Teatavasti on Jõelähtme vallas, sh. ka Neeme külas algatatud päris palju nn. grupiplaneeringuid, osa neist ka kaitsemetsade võõndisse. Selliste alade planeeringute algatamisel-koostamisel tuleks väga täpselt siiski aru anda, mida toob endaga kaasa põlismetsadesse elamukruntide moodustamine.

Nagu praktikas näha, siis esimese tavapärase etapina toimub nendel aladel nn. metsamajanduskava alusel metsaharvendus, mis tegelikult seisneb aga osalises lageraies – metsa väljaveosihite ja elamute tulevaste asupaikade tarvis, hiljem elamukruntide juurdepääsuteede jaoks.

Selline tegevus metsa majandamisel ei ole kahjuks alati kooskõlas hea loodushoiu poliitikaga.

Oli väga tore lugeda, et vald on hakanud selle peale säärase vaatenurga alt mõtlema ja loodan, et edaspidi ei tule ette väärtuslike metsakoosluste hävitamist ning kindlasti peetakse rohevõrgustiku temaatikat meeles ka juba algatatud detailplaneeringute puhul.

Vaido Laanemets,
Jõelähtme valla elanik

Aasta õpetajad 2008 Ebe Talpsepp...

... Tiina Klammas.

Õpetajate päevast

Õpetajate päeva traditsioon Eesti koolides sai alguse juba 1960ndatel aastatel ja UNESCO lõi tähtpäeva 1994. aastal selleks, et vähemalt ühel päeval aastas oleksid kogu maailma tähelepanu keskpunktis õpetajate töö ja saavutused, samuti probleemid.

Traditsiooniliselt tähistati õpetajate päeva ka Jõelähtme valla koolides ja lasteaeades rohkete lillede ja õnnitlustega. Nagu juba traditsiooniks saanud, kehastusid vanemate klasside õpilased õpetajateks ja kooli juhtkonnaks. Vallavanem ja

allakirjutanu käisid kohapeal õpetajaid õnnitlemas. Vallavanem Ardo Lass meenutas oma õpiaega ja õpetajaid, erilise tänu osaliseks said aga pedagoogid, kes tänaseni seda rasket, kuid tänuväärset tööd teevad.

Investeeringud haridusse ei too teatavasti tulemusi kohe homme, vaid alles aastate pärast. Jõelähtme vallas on lähiaastate investeeringud suunatud just laste heaolu ja hariduse parendamisele, et võiksime ka 20 aasta pärast öelda, et Jõelähtme valla koolidest saadav haridus on heal tasemel, siinsed õpetajad vabariigi paremad ja praegune õpikeskkond nüüdisaegne ja silmale rõõmu pakkuv.

Toremaid hetki kogesime kõigis valla lasteasutustes, vahva oli tõdeda, et õpetajate pidupäev

oli tähtis ka neile, kelle pärast päevakangelased ise iga päev südant valutavad. Loo keskkoolist jäi meelde, kuidas terve saalitais õpilasi kui üks mees maruliselt aplodeeris päevakangelastele ja see peaks ju olema märk sellest, et tööd on tehtud hingega.

Jõelähtme vald korraldab 30. novembril kell 11 õpetajate piduliku vastuvõtu Estonia teatri talveaias, millele järgneb balletietendus teatrisaalis. Lisaks pedagoogidele on sinna palutud ka paljud ringide ja kollektiivide juhid ning raamatukogutöötajad.

Peatse kohtumiseni!

Priit Põldma,

valla kultuuri ja spordi vanemspetsialist

Loo õpetajad käisid Vormsil

Loo Keskkooli õpetajate ametiühingu eestvedamisel tehti suveris Vormsi saarele.

Esimene peatuspaik oli aga hoopis Paldiski, kust jäid meelde kohalik kangelane Salavati, samanimeline kruusatee, mis viis sadamasse ja muul, mille ehitamise käigus hukkus tuhandeid inimesi. Värvikat Paldiski-tutvustust (meil oli karismaatiline giid) võiks kirjeldada kui naeru läbi pisarate. Kõlama jäi küsimus, miks pole Paldiskit ümber nimetatud Kivivallaks.

Vormsi, rootsipärase kirjakujuuga Ormsö, on põline rannarootslaste asula. Ajaloolased arvavad, et saare asukad saabusid Rootsi aladelt 13. sajandi teisel poolel.

Vormsi saar kerkis merest umbes 3000 aastat tagasi. Suuruselt neljas Eesti saar on suvituskohtana kuulnud juba paari aastasaja jagu.

Seetõttu on saare üheks peamiseks tegevusalaks turism. Meie rõõmsameelne puhunud seltskond veetis saarel kaks augustikuu päeva. Vahelduseks vihmadele suveilmadele säras Vormsil mõlemal päeval päike.

Õõbimiskohaks valisime saare keskel asuva Elle-Malle külalistemaja. Perenaine hoolitses söögi ja joogi eest, peremees oli kohalikuks giidiks, korraldades neljatunnise ekskursiooni. Kuulsime saare ajaloo, tänapäevast, kultuuriloo ja loodusest. Liigutas Vormsi elanike armastus oma kodukoha vastu. Südamesse jäid käigud lasteaeda, kus on hetkel kümme last ja kooli, kus õpilasi vaid viisteist.

Lasteaia kultuurilooline mänguväljak Mini-Vormsi on erilise tähendusega nii saare elanike-

le kui ka turistidele. Lasteaiast sai alguse kodukoha aabits, mida trükiti vaid 240 eksemplari.

Hullos teede ristumiskohas asub Püha Olavi kirik. Kirikuaias on säilinud rohkem kui 300 rõngasristi, mida enamasti kaunistab peremärk.

Svibys asub Vormsi Kodukandi Ühingu muuseum – Pears talu. Siin võib näha traditsioonilist elumaja, kõrvalhooneid, lauta ja sauna, mis on ehitatud enne Teist maailmasõda. Rälbys asuvast 1999. aastal ehitatud pukkuulikut ostsime kaasa suveniire ja käsitööd. Meelde jääb oli

jalutuskäik allikateni, millele on saareelanikud pannud nimeks Raviällikas ja Suurällikas.

Õhtu oli meeleolukas - naerusuised kaaslased, suviste sünnipäevlaste koogid, mõnus saun ja lõkkesoojus – mida veel võib ühelt väljasõidult tahta.

Suur tänu armsatele kolleegidele Terje Mägile ja Piret Parvele, kes suure osa oma vabast ajast pühendasid reisi korraldamiseks kaunile Vormsile.

Margit Kosk

Euroopa Neemes

Noored Euroopa vabatahtlikud Amelie ja Jonathan Prantsusmaalt tutvustasid 25. septembril Neeme Algkoolis inglise keele tundides oma maa keelt ja kultuuri.

Eelmisel õppeaastal osales meie kool eTwinningu ehk Euroopa Sõpruskoolide programmis. Töötasime kahe erineva projektiga (School Traditions ja Pupil's Day), esimeses projektis oli meil partneriks Vahemere ääres asuv kool Prantsusmaalt, teises projektis tegime koostööd koolidega Inglismaalt, Poolast, Itaaliast ja Prantsusmaalt. Seega olid meie lapsed prantslastega juba varem suhelnud. Vahetasime PowerPoint esitlusi, tegime tabeleid, fotosid jne. Algust sai tehtud ka ingliskeelse kodulehega. Väga armas oli vahetada kaarte, kirju ja fotosid tavalise posti teel.

Seekordne Euroopa keelte nädal oli meil pühendatud eelkõige prantsuse keelele ja kultuurile. Kõik osalesid seinalehe koostamisel. Vanemate klasside õpilased proovisid kätt tõlkimisega. Tegime algust oma kooli laulu ümberpanemisega inglise keelde. Internetist tõlkisime Euroopa keelte päevaks välja valitud vanasõnu keele kohta neist Euroopa keeltest, mida meie koolis oleks võimalik õppida: inglise, saksa ja prantsuse keel. Külalistele oli hea näidata, et ka meie kooli moto on pärit prantsuse keelest: Pour être grand, il faut avoir été petit. (Et saada suureks, peab olema väike.)

2. ja 3. klassis oli meie külalisõpetajatel tundide läbiviimiseks vaja kasutada ka oma eesti keelt, mis oli üllatavalt ladus. Muuhulgas olid nad väga rahul meie 4. ja 5. klassi õpilaste inglise keele oskusega.

Viendas tunnis osales juba terve kool. Kuigi olime just kõik koos söönud maitsvat koolilõunat, läks prantsuse toidu esitlusel pakutud prantsuse pikk sai moosiga nagu soe sai. Iga toidu päritolu näidati kiiresti tahvlile joonistatud Prantsusmaa kaardil. (Seda kuusnurka said meie noored prantslased päeva jooksul vist kolm korda joonistada, õpetasid selle meie lastelegi kätte.) Pärast degusteerimist kontrollisid noored õpetajad PP mängu abil, kuidas meie lapsed tunnevad kuulsat prantsuse kööki. Ükski laps ei osanud ära arvata, et Prantsusmaal toodetakse koguni 40 erinevat juustusorti.

Järgnes ühine tantsulaul. Siin said meie 1. klassi õpilasedki teada, mida suuremad hommikul tundides olid õppinud. Prantsuse keele loomulikult.

Seejärel ilmus taas Prantsusmaa heksagoon tahvlile ning sai üle korratud, millist Prantsusmaa osast on meie külalised pärit. Samuti näidati nii New Yorgi Vabadussammast, mille teatavasti prantslased ameeriklastele kinkisid kui ka selle koopiat Pariisis. Ikka tuli ära arvata, kas näidatav vaatamisväärsus asub Prantsusmaal või mitte.

Tutvustasime külalistele ka oma kooli spetsiaalselt selleks päevaks valminud PP esitlusega, toimus teemakohane viktoriin.

Muidugi oli järgmisel päeval õpilaste esimene küsimus: millal nad tagasi tulevad? Rohkem polegi vaja öelda. Merci!

Inga Korts-Laur

Üks päev õpetajana

Nagu juba traditsiooniks kujunenud, tähistati ka sel aastal 3. oktoobril Loo Keskkoolis õpetajate päeva.

Selle päeva asendusõpetajad tulid kooli juba esimeseks-teiseks tunniks, et teada saada, mis tunne on aega veeta õpetajate toas ning seal kohvi juua. Kunsti- ja käsitööõpetaja Helle Tõnissoni abiga valmistati juba eelmisel päeval hõrgutavaid küpsetisi, mida õpetajad vahetundide ajal nautida võisid.

Meeleolukas päev kulges tavalisest erinevas rütmis - kaks esimest tundi andsid algklassidele päris õpetajad ning kolmanda ja neljanda tunni viisid läbi asendusõpetajad, 11.-12. klassi õpilased. Direktsiooni kuulusid: direktor Janar Plinkner (12.kl), õppealajuhataja Leeles Lepik (12.kl) ja huvijuht Kerli Puusepp (10.kl).

Õpilased korraldasid oma õpetajatele ja kogu kooliperale aktuse, mis toimus kuuenda tunni ajal. Pidupäevaaktusel osalesid ka Jõelähtme vallavanem Ardo Lass ja haridus-, kultuuri- ja spordi vanemspetsialist Priit Põldma, kes kinkisid päevakangelastele suure sületäie lilli ja kutsed Estonia talveaeda. Õpilased andsid õpetajatele üle omavalmistatud kaardid ja lilled. Nagu alati, oli ka õpetajatel midagi kooliperale ja külalistele üllatuseks ette valmistatud - näidend, kus rõhutati, et ka koolmeistritel on oma eraelu. Aktusel tunnustati ka Harjumaa Aasta õpetajaks valitud Loo kooli eesti keele ja kirjanduse ning

soome keele õpetajat ja 7. kl klassijuhatajat Ebe Talpseppa, kes sai õpilastelt suure lillekimbu, kolleegidelt raamatu ning uhke aplausi. Aasta õpetaja ütles kerge huumoriga: "Mis see õpetaja amet siis on - tuled kooli, räägid oma jutu ära ja lähed koju tagasi, nagu bussijuhi ametki." Seda olevat õelnud talle üks õpilastest.

Õpetajaks olemisest oli õpilastel rohkesti erinevaid arvamusi. Mõnele noorele jäid päevast närvesöövad muljed ning nad ei sooviks niisugust tööd tulevikus teha, kuid samas arvati, et see oli üks mõnus ja kasulik kogemus. Kogedes ühel päeval koolmeistriks olemist, tajuvad õpilased, kui raske see amet tegelikult on ning respektierivad õpetajaid senisest enam.

Siinkohal mõned asendusõpetajate arvamused:

Janar: "Väga huvitav kogemus, kuid ma ei usu, et ma huvitun tulevikus direktori ametist."

Timo ja Oliver: "Arvamus õpetajate tööst on totaalselt muutunud - see on palju raskem, kui me oskasime arvata. Õpilastesse peab suhtuma kui endasugustesse ning peab end maksma panema, et tunnis korda hoida."

Kristiina ja Teeri: "Distipliini hoida polnud lihtne. Algklasside õpilased olid väga elavad ning neil oli suur tähelepanuvajadus."

Kristel ja Jane: "Õpilasi oli kerge kuulama panna, olid väga armsad, tegelesid vaikselt oma asjadega - joonistasid õpetajatele kingituseks

Janar Plinkner.

kaarte."

Marili ja Leeles: "Tunde oleks võinud rohkem olla, hästi lahe päev oli!"

Suur üllatus oli, et lapsed võtsid meid, asendusõpetajaid reaalselt õpetajatena, kes neile iga päev tunde annavad. Oli näha, et ka nemad nautisid seda päeva väga. Minus aga süvenes ja kinnistus mõte saada algklasside

õpetajaks. Kindlasti on suur mõjutaja olnud minu esimene klassijuhataja Urve Kärner.

Rõõm on käia väikeses koolis, kus hoolitakse üksikesest. Jaksu ja jõudu meie päevakangelastele ka edasipidiseks!

Jane Pugi,

Loo keskkooli 12. klassi õpilane

Henri Jõesalu

Kristiina Leks

Karikas jäi koju!

Jõelähtme vallavalitsus ja Loo Jalgpalliklubi korraldasid oktoobri esimesel laupäeval Loo uuel staadionil üleriigilise noorte jalgpalliturniiri LOO CUP 2008, kus osales koguni 13 võistkonda. Innustunud ja tublisid spordipoisse ei seganud mitte sugugi aeg-ajalt sadanud sügisvihm. Võistluste korraldus ja osalejate tuju oli suurvõistlustele kohane, ohtralt kiidusõnu pälvisid muuhulgas sooja maitsvat suppi pakkunud Loo kooli kokad.

Karikale võisteldi kahes vanuserühmas.

Esimene vanuserühm: poisid - sündinud 1997. aastal ja hiljem ning teine vanuserühm: poisid - sündinud 2001 ja hiljem.

Esimeses vanuserühmas võistles 7 meeskonda: FC Flora, Nõmme Kalju, Nõmme United, Keila JK, SK Pakri, FCF Haapsalu ja Loo Jalgpalliklubi FC Tiigrid.

Tulemused:

I koht Loo Jalgpalliklubi FC Tiigrid treener Sven Elenurm, II koht FC Flora, III koht Nõmme United, 4. JK Keila, 5. FC Flora Haapsalu, 6. SK Pakri, 7. JK Nõmme Kalju Tallinn

97 vanuserühm:

FCT 98 - SK Pakri 5:0, FCT 98 - FCF Haapsalu 2:1, FCT 98 - FC Flora 1:0, FCF 98- JK Keila 4:0, FCT 98 - JK Nõmme United 1:1, FCT 98 - JK Nõmme Kalju 6:0

Teises vanuserühmas (poisid, kes sündinud 2001. a. ja hiljem) võttis mõõtu 6 meeskonda: JK Nõmme United, JK Legion Tallinn, JK Lütseum Tallinn, JK Sporting Saku, FC Pirita ja Loo Jalgpalliklubi FC Tiigrid.

Loo Jalgpalliklubi FC Tiigrid saavutasid tubli kolmanda koha.

Tulemused:

1. FC Pirita, 2. JK Nõmme United Tallinn, 3. Loo Jalgpalliklubi FC Tiigrid, 4. JK Sporting Saku, 5. JK Legion Tallinn

01 vanuserühm:

FCT - Legion 5:2, FCT - Lütseum 1:3, FCT - Nõmme united 4:4, FCT - Saku 3:2, FCT - Pirita 2:5

Täiendav info Loo Jalgpalliklubi treeningute kohta asub kodulehel www.fctiigrid.ee

Treener on Sven Elenurm, tel. 58024706.

Priit Põldma,

Jõelähtme valla kultuuri ja spordi vanemspetsialist

▲ Hetk mängust.

◀ Tagareas:
Ander Ott Valge,
Martin Pärn,
Sander Leks,
Karl-Hendriko Kobi.
Ees: Vidri Mägiste,
Jakob Hint,
Kiur Mägiste,
Joonas Särglep,
Michael Lilander,
Kristofer Henn Pai,
Sander Päeren,
Karel Lagle.

Valla ja külade parem koostöö viib edasi

Jõelähtme vald oma pika ajalooga on väga eripalgeline. Kõrvuti ligi tuhandeaastase ajaloo põlisküladega on kerkinud ja laienemas kaasaegsed uusasumid. Ühelt poolt on soov säilitada ajaloolis-kultuurilised ja looduslikud väärtused, teiselt poolt tagada kaasaegne, mugav ja turvaline elukeskkond. Erinevate nägemuste ühendamise raskused on ilmnunud eriti Rebala Muinsuskaitseala teemaplaneeringu koostamisel. Kuid sarnased probleemid kerkivad ka igapäevaselt külaelus ning valla juhtimisel. Asjatute pingete ärahoidmiseks on vaja teada, kuidas asju seaduse järgi õigesti ning õiglaselt lahendada.

Kohaliku elu juhtimine ja arendamine valla tasandil toimub vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele. Seaduse kohaselt on volikogu kinnitanud kogu valla arengukava aastateks 2007-2015. Selle alusel on äsja valminud Loo kooli staadion, kohe on algamas kogu kooli põhjalik uuendamine ja lasteaia laiendamine kuni 100 koha võrra, vastavad riigihanked on lõppenud. Turvalisuse suurendamiseks on paigaldatud alevikku valvekaamerad. Arengukava kohaselt valmib järgmisel aastal Neeme uue lasteaed-alkkooli I etapp, 2009. aastal on kavas korda teha Kostivere kool ja palju muud.

Vastavalt seadusele on äsja vastu võetud kogu valda hõlmav jäätmekava aastateks 2008-2014, koostamisel on lähiaastate teehoiukava. Valminud on Loo, Iru ja Uusküla piirkonda hõlmav vee- ja kanalisatsiooni arengukava. Teises etapis valmib vastav kava aastateks 2008-2019 valla kõigi piirkondade kohta.

Kõik seadusest tulenevad arengukavad on aluseks valla eelarve koostamisel ning annavad võimaluse taotleda ka Euroopa Liidu ning Eesti riigi abirahasid. Nii on vald saanud ligi 5 milj. kr. Kostivere aleviku veevärgi uuendamiseks, esitatud on taotlus 20 milj. kr. peale Loo, Iru ja Uusküla piirkonna vesivarustuse uuendamiseks. Igal aastal on vallale eraldatud 2-3 milj. krooni teehoiuraha. Erinevate projektide kaudu on vald saanud ka väiksemaid toetusi. Kahjuks on meie taotlused koolide kordategemiseks ja lasteaia-kohtade juurdeehitamiseks jäetud rahuldamata ning nendega peame hakkama saama oma valla rahadega.

Lisaks üldistele, kogu valda hõlmavatele kavadele on mitmed külad uue külvaneema eestvedamisel alustanud oma arengukava koostamist. On väga hea, kui külaelanikud selles protsessis aktiivselt kaasa mõtlevad ning oma piirkonnas elu paremaks muutmisel ka vabatahtlikult käed

külge löövad. Kui külaelanikud ise oma raha kokku panevad kohalike probleemide lahendamiseks, siis võib iga küla teha oma arengukava nii, nagu seda kohapeal õigeks peetakse. Näiteks võib iga küla ehitada ise endale lasteaia või kultuurimaja või raamatukogu jne. ning neid oma vabatahtlikult kokkupandud vahenditest ka ise ülal pidada. Aga kui sellisteks ehitusteks ja kuludeks taotletakse valla, riigi ja EL raha, siis on mõned reeglid, mida tuleb silmas pidada.

Esiteks. Selleks, et küla arengukava oleks juriidiliselt kehtiv ning seega aluseks raha taotlemisel, peab see olema valla arengukavaga kooskõlas ning üheks selle osaks. See tähendab, et küla arengukava peab läbima kõik avalikustamise ja avaliku arutelu protseduurid. Selle sisu kohta võib arvamust avaldada igäüks ning lõpuks peab küla arengukava saama vallavolikogu heakskiitu.

Teiseks. Küla arengukavaga ei saa lahendada kõiki kohalikke probleeme, eriti selles osas, mis puudutab eramaade omanike maakasutust ja ehitamist. Kõik see, mis puudutab külas asuvate ja moodustatavate uute kruntide suurust ning ehitus- ja arhitektuurilisi tingimusi, lahendatakse planeerimisseaduse ja ehitusseaduse alusel.

Nii üld- kui detailplaneeringute menetlemine

on samuti avalik ning igäüks võib selle lahenduste kohta oma arvamust avaldada. Kuid ka selles osas teeb lõpliku otsuse seaduse kohaselt vallavolikogu, kes sageli on raske valiku ees. Selleks, et tagada seaduses ettenähtud tasakaalustatud areng, tuleb kuulata ära kõik motiveeritud ja seadusest tulenevad vastuväited, samas ei tohi teha põhjendamatuid ega seaduse mõttega vastuolus olevaid piiranguid maaomandi kasutamiseks.

Seega kõik külad, kes soovivad oma arengukava koostada, võiksid seda teha mõistlikus koostöös vallavalitsuse ja volikoguga. See võimaldab külade huvitsid arvesse võtta valla arengukava täendamisel ja muutmisel. Vald saab omalt poolt toetada külade arengukavade koostamist ning lõpuks peab volikogu külade arengukavad heaks kiitma. Häid tulemusi kogu valla arenguks annab ainult külade ja vallavalitsuse tihe koostöö, seda ka järgmise aasta eelarve koostamisel ning kogu valla ja külade arengukavade ühtse süsteemi kujundamisel. Vallavalitsus on alustanud koolituspäevade korraldamist külade arengukavade koostamiseks ning järjekordne õppepäev on kavandatud novembrikuus.

Maido Pajo,
jurist, vallavolikogu liige

Kallavere küla pidas koosolekut

28. septembril oli hubases Nõmme talu rehemajas Kallavere külarahva koosolek, kus arutati teemaplaneeringut Rebala muinsuskaitsealal. Selles küsimuses on külarahva huvid erinevad ja üksmeele leidmine pole lihtne. Õigusjärgsed suurmaamomanikud ja ehitamist või renoveerimist planeerivad külaelanikud soovivad leebemaid tingimusi teemaplaneeringusse, kui muinsuskaitse on ette näinud. Nende huvi on mõistetav – piirangud on takistuseks piirkonna ehitustegevuse arendamisel (ja kõigil sellega kaasneval). Just see on aga tõenäoliselt olnud taotluslik teise osa külaelanike poolt, kelle lähiümbrus on väja kujunenud ja kes pole huvitatud aktiivsest uuelamuehitusest. Vald püüab leida kompromissi erinevate huvipoolte vahel ja eelnimetatud koosoleku kutsus Kallavere külvaneem just sel eesmärgil kokku.

Valla arhitekt Johann Aksel Tarbe esitles nn viimast versiooni teemaplaneeringust, kuid paraku olid talle teadmata muinsuskaitse argumentid piirkonnade väärtusklasside määramisel. Muinsuskaitseametil on kohustus seista hea meie ajaloolise pärandi säilimise eest, kuid kui kaitsealuse objekti muinsusväärtus on teada ainult muinsuskaitsejaile endile, muutub küsitavaks selle säilitamise mõte. Arusaamatute piirangute kehtestamise tulemuseks on vimm, mis enamasti kipub mõttetuks jonniks kasvama. Arutada ja selgitada tuleks seni, kuni vastaspool mõistab partneri argumente. Seekord jäid väärtusklasside määramise tagamaad külaelanikele arusaamatuks. Laiali mindi siiski rahulikus meeleolus ja külarahvas nõustus veelkord oma küsimused ja ettepanekud kirja panema ja valda saatma.

Kõik mõistavad, et väikesel ja ajalooliselt väärtuslikul alal koos elades tuleb arvestada asjaoludega, mis põllule kodu rajanud inimestele on tundmatud. Kõik on huvitatud selle imelise keskkonna säilimisest – sellepärast ju siia jäädi või tuld! Vallaametnikel tuleb nüüd proovile panna oma läbirääkimisoskused, et saavutada parim kokkulepe kõigi huvipoolte vahel. Avantsiks võiks neid tunnustavalt patsutada selle eest, et julgesid elanike arvamust küsida, mitte ei langetanud tagakambri otsuseid. Koos ja avameelselt – küllap siis ka hea lahenduseni jõutakse!!

Jane Alop

Head Jõelähtme inimesed!

Saame kokku teisipäeval, 4. novembril kell 18.30 vanas armsas rahvamajas, et ühiselt pidada aru küla arengu üle. Valla arengukava tegevuskavas on algatatud Jõelähtme keskuse detailplaneering, seda küsimust on vaja üheskoos arutada. Loodan, et ka planeeringu algatajatest saab keegi kohale tulla ning seda meile lähemalt valgustada. Samas on teil suve jooksul kindlasti tekkinud küsimusi, millele koos vastuseid otsida ja kavandada edasist tegevust.

Kas oleks vaja meilgi luua külaselts?

Kas oleks tarvis koostada küla arengukava, nii võrd kui seda võimaldab Rebala muinsuskaitseala ja mida on meil võimalik seoses kaitsealast tulenevate piirangutega teha?

Meie ettepanekule paigaldada tänavavalgustus vallamajast Männisaluni olen saanud esialgu kahtlevaid vastuseid: et tegemist on riigile kuuluva maantee valgustamisega, mis nõuab eritingimusi ja on väga kallis, tegemist muinsuskaitsealaga, kuhu ei tohtivat poste paigaldada.

4. novembril tahamegi rahvamajas kõige üle aru pidada, tule ise ja võta ka naaber kaasa!

Taimi Saarma,
külvaneem

27. 11. 2008 kell 18.00 toimub Ihasalu külas, lipumasti juures **külvaneema valimise koosolek.** Ootame rohket osavõttu. Aivar Haav tel. 5015365 Ihasalu KMÜ esimees

Seoses **Lasteaed Neeme Mudila** arengukava uuendamisega palume kõigil lastevanematel, kes soovivad lasteaia kohta aga ei ole veel ennast järjekorda registreerinud, võtta lasteaia ühendust.

Lisainfo: telefonil 6083747 või emailil neememudila@hotmail.com

Väikesese küla suur mure

Kiiresti arenevas Neeme külas jagub probleeme peaaegu sama palju kui meie suures pealinnas.

Oleme õnnelikud, et külas liiguvad noored emad lapsevankriga, mis näitab suurenevat järelkasvu. Vallavalitsuse abiga saame juurde uusi klassiruumi, mis aitavad leevendada kitsikust Neeme Alkkoolis. Algusjärgus on uue lasteaia ehitamine.

Kõik oleks nagu ilus, aga ei ole! Probleem on külas kihutavate autodega. Külla sisse sõites ei raatsi keegi jalga pidurile vajutada. See, et kool ja lasteaed on selgelt märkidega tähistatud, ei loe midagi. Kõige kurvem on see, et isegi oma küla elanikud ei suutu meie väikesesse kodanikesse lugupidavalt, suvitajad ei tee seda ammugi mitte!

Kus on siis lahendus? Külakoosolekul otsustasime, et kui järgneval kuul asi ei parane, alustame ühistööd meie valla konstaabliga, et tagada liikluskord väikeses külas. Ehk annab see töö annab tulemuse. Räägitakse, et raha paneb rattad käima, kas ka kiirust väiksemaks võtab, saame näha!

Sirje Põllu,
Neeme külvaneem

Teadetetahvel Kostirannas

Fotol vasakult paremale: Allan Sõmer, Ruudo Ojap, Marek Teaste ja Ero Sõmer.

Kostiranna küla sai teadetetahvli Kostiranna tee ja Peetri tee ristmiku piirkonda. Vastavasisuline projekt oli algatatud MTÜ Kostitajate Klubi poolt ja rahastatud valla eelarvest. Täname vabatahtlikke "kostitajaid" kogukonna hüvanguks tasuta tehtud töö, paigaldamise eest ja vallavalitsust rahastamise eest. Tänu kõigile!

Projekti eelarves on veel kasutamata raha, planeerime teadetetahvile lisada ka külakaardi. Seega hetkel projekt jätkub.

Eili Juhkam,
MTÜ Kostitajate Klubi juhatuse liige

Koer hammustas postiljoni

Kuuldavasti hammustas Mannivas hiljaaegu suurekasuline tüme koer postiljoni. Asja täpsustamise käigus tuli ilmsiks, et õnnetus leidis aset hoopiski Jõesuu küla postkasti juures. Oletusi ja arvamisi oli teisigi. Kuulujutud levivad, et tegemist oli ühe Manniva küla elaniku koeraga, kellel on komme juba pikemat aega hulkurielu elada. Iga hoolas pere-mehe hoiab oma koeral silma peal ega lase karvajalal omapäi aega sisustada. Kui kombed on halvad, siis tuleb koer ketti panna, mis muud siin ikka soovitada saaks. Külarahvas on mõistagi pahane, aga mine võta kinni, kustpoolt tige hulgukoer tuli ja kuhu läks. Külad on lähestikku: Manniva, Jõesuu, Jõelähtme.

Nüüdisaegne postiteenus on niigi, nagu ta just parajasti on, seda enam peaksid koera-omanikud postiljoni suhtes aupaklikud olema.

Rändaja

Eesti vajab haldusreformi

Täna on Eestis 227 omavalitsusüksust ning ikka ja jälle tõstatakse küsimus - kas seda mitte liiga palju ei ole.

Sellele küsimusele vastamiseks peame kõigepealt selgeks tegema, mis on omavalitsuste funktsioon Eesti haldusstruktuuris. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses on pandud omavalitsuste ülesandeks korraldada koolieelse te lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hooldekodude, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist, sotsiaalabi ja -teenuseid, vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, territoriaalplaneerimist, valla- või linnasest ühistransporti ning valla teede ja linnatänavate korrashoidu. Ühelt poolt polegi ehk neid ülesandeid väga palju, kuid samas on need piisavalt ressursimahukad, et käia väiksematele valdade üle jõu. Teiselt poolt tekib küsimus, kas on see üldse mõistlik, et nii olulised sisepoliitilised küsimused nagu haridus- ja tervishoiuasutuste majandamine, ühistranspordi korraldamine, veevarustuse ja kanalisatsiooni väljaarendamine on pandud nii väikeste üksuste kanda nagu on enamik Eesti omavalitsusi? Kas ei oleks efektiivsem lahendada neid küsimusi näiteks maakondlikul tasandil? Kui õpetajate palgad tulevad riigieelarvest, miks ei võiks siis toimuda ka haridus- ja tervishoiuasutuste ülalpidamine riigi või maavalitsuse eelarve kaudu? Kas on mõistlik, et kõik 227 omavalitsusüksust organiseerivad iseseisvalt oma kohaliku ühistranspordi või oleks mõistlikum, kui selle asemel oleks maakondliku ulatusega ühistranspordivõrgud? jne.

Jah, võib olla 100 aastat tagasi oleks Eesti jagunemine 227 omavalitsusüksuseks olnud

põhjendatud, kuid täna see kindlasti ei ole. Ajal, mil inimeste mobiilsus on järsult kasvanud ja maailm on globaliseerumas, tuleb tõdeda, et meie pisikesed vallad on ajale jalgu jäänud ja täna nad mitte enam ei toeta regionaalset arengut, vaid pidurdavad seda.

Inimesed käivad tööl kohati ligi 100 km kaugusest, lapsele kooli valides ei lähtuta mitte sellest, milline kool on lähim, vaid sellest, milline on parim.

Maapiirkonnas elab suurel pinnal vähe inimesi ja teatud juhul on ka inimeste sissetulek tagasihoidlikum kui suurlinnades, mistõttu jääb kõhnaks ka valla rahakott, mis eelkõige inimeste tulumaksust täituma peaks. See omakorda tingib, et väiksemad vallad ei ole võimelised pakkuma konkurentsivõimelist sotsiaal-, haridus-, kommunaal- jne. teenuseid, lasteaiakohti pole piisavalt, ühistransport on puudulik jne., mis sunnib vallaelanikke maalt lahkuma. Nii kõhneb valla rahakott ja tühjenevad külad veelgi. Tuleb tunnistada, et pisikesed vallad ei suuda pakkuda sellisel tasemel avalikke teenuseid, et rahuldada kaasaegse inimese vajadusi. Väikeste valdade tulubaas on nõrk ja haldussuutlikkus ebapiisav, nad lihtsalt ei ole suuremate omavalitsusüksustega võrreldes konkurentsivõimelised ja kui valdade vahel valitseks turumajandus, siis oleks suurem osa meie valdadest ammuilma pankrotti läinud või naabervaldadega ühinenud.

Seega on ülesanded, mida haldusreform peaks lahendama:

- kvaliteetsema ja kättesaadavama avaliku teenuse pakkumine oma kodanikele;
  - kulude kokkuhoid.
- Milline peaks see haldusreform siis olema, et suudaks neid probleeme lahendada? Haldusreformist rääkides läheb tavaliselt juttu ikka valdade ühinemisele, milles paljud näevad lahendust. Skeptikud aga küsivad, mis siis ikka paremaks

saab minna, kui kaks või kolm valda lihtsalt „leivad ühte kappi“ panevad. Jah, muutus on ju eelkõige kvantitatiivne, mitte kvalitatiivne, kuid üks midagi lähe paremaks iga ühinemisega, kuid seda ei saa veel nimetada reformiks. Kui näiteks tuua paralleel maareformiga, siis ei nimeta me reformiks mitte kolhooside ühinemist, vaid ikka seda protsessi, millega maa läks riigi käest üle erakätte ehk toimus kvalitatiivne hüpe. Selline hüpe oleks vaja saavutada ka haldusreformiga, siis oleks see täitnud oma ülesande.

Tõenäoliselt oleks regionaalministri Siim-Valmar Kiisleri pakutud variant, kus tänaste maakondade ja suuremate linnade baasil moodustaks ca 20 omavalitsust, optimaalne lahendus omavalitsusüksuste jätkusuutlikkuse tagamiseks. Sellisel juhul moodustaksid uued nõ. supervallad territoriaalselt ühe elujõulise terviku, ühtlasi tekiks neile piisav tulubaas, et pakkuda kõigile oma kodanikele heal tasemel avalikku teenust. Praegustest valdadest võiksid saada osavallad, mis täidaksid enam-vähem samu funktsioone, nagu on näiteks tänastel Tallinna linnaosavallastel.

Kuidas seda visiooni realiseerida, on aga omaette teema, kus paljudel arvamused lahkuvad. Siinkohal neli levinumat lähenemist:

- valdade sundliitmine on problemaatiline, sest sellele on tekkinud terav vastuseis ametnike seas, kes kardavad oma töökohta kaotamise pärast;
- valdade vabatahtlik liitmine on positiivne trend, kuid viib eesmärgile väga aeglaselt (täna ühinemistempo juures kuluks ca 100 aastat);
- omavalitsusliitude tugevdamine ja maavalitsuste ülesannete osaline üleandmine omavalitsusliitudele;
- valdadelt funktsioonide järk-järguline üleandmine maakondlikule tasandile ning tänastest valdadest osavaldade formeerimine.

Kahe easimese variandiga kaasnevad küllaltki tõsised probleemid ja õhku jääb ka palju lahendamata küsimusi: keda liita, miks liita, mitu liita? ... jne. Mis peamine – need variandid pakuvad meile eelkõige kvantitatiivset lahendust, millega ei pruugi kaasneda kvalitatiivset hüpset.

Maavalitsuse funktsioonide üleandmine omavalitsusliitudele, mida pakkus eelmine regionaalminister, on aga vaid poolik lahendus. See aitaks meil parimal juhul lahendada mõned meie ees seisvad probleemid, kuid samas tekiks meil maakondlikule tasandile kaks dubleerivat struktuuri, mis tõenäoliselt suurendaks bürokraatiat ja vähendaks efektiivsust veelgi. Lahendamata jääks ka haldusreformi üks olulisemaid eesmärgi - omavalitsusüksuste haldussuutlikkuse ja jätkusuutlikkuse tõstmine.

Nende funktsioonide üleandmine maakondlikule tasandile, mida paljud vallad täna nii või teisiti täita ei suuda, on konkreetselt suunatud kvalitatiivsete muudatuste saavutamisele ning seeläbi oleks inimestele selline reform kindlasti mõistetavam ja vastuvõetavam, võrreldes kolme esimese skeemiga. Kui sundliitmise puhul on üks takistus ka kohalike valimiste lähenemine ja sellest tulenev ajanappus, siis valdade funktsioonide üleandmisel maakondlikule tasandile seda probleemi pole, kuna asjaga võib ju algust teha etapiviisiliselt. Näiteks võiks esmalt maakonnale üle anda haridus- ja tervishoiuasutuste ja ühistranspordi korraldamise ning jätkata muude valdkondadega pärast kohalike omavalitsuste valimisi.

Loodan, et regionaalministril jätkub jõudu ja sihikindlust haldusreformi eest seismisel, sest meie tänane majanduslik olukord ja haldusjao- tus nõuavad reformimist.

Art Kuum,

Jõelähtme valla volikogu esimees

KIRIKUELU

Palverännak

Ühel hilissuvisel keskpäeval, kui pilved rippusid maani, kogunes Jõelähtme kirikusse paarkümmend palverännulist, et asuda koos teele.

Alguspalvuses meenusime, et Kristus on end nimetanud Teeks, seega on tema järgijad alati teekäijad või Teel käijad, ja kui Kristuse teerada oli okkiline, siis ei pea meiega tee olema kerge. Ega tol päeval olnudki – lakkamatu vihmasadu naelutas nii mõnegi võimaliku tulija kuivade koduseinte vahele, ent need, kes kohale tulid, ei heitunud halvast ilmast. Oldi tulnud otsima teed iseendani. Koos Kristusega või Kristuses. Ja vihmasadugi katkes rändurite esimeste sammude järel.

Üheteistkümmne kilomeetri pikkune rada kul-

ges Jumalasünnitajale pühitset kiriku juurest Saha püha Nikolause kabelini, mööda vanu külasid ja põlluääri, karjääriseva ja metsatukka. Käidi ja peatuti. Seisatati selleks, et mõelda ülimalle voorusile – usule, lootusele ning armastusele. Karjastena ja eestpalvetajaina olid rännakul toeks isa Sakarias ning Ingmar Kurg. Minda risti järel ja viirukisuitsus, teelolemise laulu lauldes, palveid lugedes või endasse vaadates ja vaikides, mindi Saha kabelisse, et taas kord ühiselt palvetada ja laulda Taize laule. Tagasigi mindi teadmise, et kuhugi kohale jõutud veel ei ole, et Kristus järgijaina oleme ikka veel Teel, annaks vaid Jumal, et me sealt teelt ei eksi.

Margus Kirja

Voldik kiriku vitraažakendest

Jõelähtme kiriku uutest vitraažakendest oli juttu ühes mulluses vallalehes, nüüd on juba mõnda aega olemas ka selleleemaline värvipiltide ja seletustega voldik.

„Puu on Jõelähtme kiriku vitraažakende läbivaks kujundiks. Altariruumi lunastusloos on see Eedeni aia surmatoov hea ja kurja tundmise puu ja Kolgata mäe armulubav ristipuu. Koguduseruumi tähendamissõnadest kirjelda-

tud olukordades ilmnevad nende puude head ja halvad viljad - „puud tuntakse tema viljast“. Ja viimaks külgportaali Elupuu, alati olemasolev ja kaugustes eesootav, millest kirikulised pidevalt jõudu ammutavad ...“ kirjutab trükise teksti autor Helen Bome. Nüüd on neil võimalus see kaunis trükis endale kaasa saada.

Voldiku väljaandmist on toetanud Kohaliku omavalitsuse programm.

Trükis rahvarõivastest

Sel aastal on trükist ilmunud mitmeid ajaloolisi üle- ja tagasivaateid, mis käsitlevad valla küla- või hariduselu. Nüüd siis on lisandunud veel üks vihikuke – „Jõelähtme naise pidulikud rahvarõivad“.

Vihiku esimeses osas annab Eesti Rahva Muuseumi teadur-kuraator Reet Piiri ülevaate naise rahvarõivastest Jõelähtme kihelkonnas 18. ja 19. sajandil. Trükise teine osa keskendub aga ühele konkreetsele pidulikule rõivakomplektile, mida

üksikasjaliselt kirjeldab Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse rahvarõivaste valmistamise õpetaja Silvi Allimann. Komplekti tikandeid täpsustavad ja edasi andvad tööjoonised on valminud Tartu Rahvaülikooli käsitööõpetaja-juhendaja Virve Valtmann-Valdsoni käe läbi. Vihiku koostamist ja ilmutamist toetas Kohaliku omavalitsuse programm ning trükise väljaandjaks on EELK Jõelähtme kogudus.

Kalle Ender

Кампания по регистрации

Волостная управа Йыэляхтме разыграет одну путевку на двоих в теплые страны между теми жителями, которые зарегистрируют свое место жительства в волости с 1 ноября по 31 декабря.

Каждый, кто зарегистрируется в волости получит в подарок 10-разовый пропуск в бассейн Спортивного комплекса Лоо.

Дорогой житель Йыэляхтмесской волости!

Зарегистрируй себя официально жителем родной волости, тогда 11,9% от Твоего брутто-дохода по-

ступит в волостной бюджет. Таким образом и Ты будешь участвовать в развитии волости: ремонте дорог, расширении детских садов и школ, а также в улучшении социальных и культурных услуг.

Проще всего написать заявление о регистрации места жительства и отправить его вместе с копией документа удостоверения личности по почте (бланк заявления найдете на домашней страничке волости www.joelahtme.ee). Но можно прийти также в волостную кацелярию и заполнить заявление

на месте. Третья возможность – представить свое заявление в дигитальном виде по интернет-почте. Для этого необходимо иметь ID-карточку и наличие соответствующей программы в интернете (www.id.ee).

Регистрация жителей никогда не была самоцелью, она исходит из желания знать реальное количество жителей для обеспечения их необходимыми услугами и лучшего планирования дальнейшего развития волости, в том числе и количества мест

в детских садах.

При материальной поддержке самоуправлений из государственного бюджета тоже учитывается число жителей и возрастной состав.

Все, кто оформят заявление о регистрации места жительства до конца нынешнего года, смогут внести свою лепту в развитие волости уже в следующем году.

Добро пожаловать в состав жителей Йыэляхтмесской волости!

Стоимость воды возрастает

В связи с требуемой гарантией определенной суммы самофинансирования при ходатайстве денежной дотации согласно проекту Фонда единства Европейского союза «О реконструкции на современном уровне общей водопроводно-канализационной сети в селах Лоо и Иру Йыэляхтмесской волости», с необходимыми инвестициями для 1 этапа ÜVK крупногабаритных проектных работ, реконструкции водопроводно-канализационной сети, а также удорожанием

счетов со стороны AS Tallinna Vesi за услуги отвода сточных вод и покрытия этой стоимости, OÜ Loo Vesi ходатайствует о новых расценках за услуги для водоснабжения и водоотведения начиная с 1 февраля 2009 года.

Для OÜ Loo Vesi требуется намного больше новых средств для ремонта и реконструкции старых водопроводных трасс и систем советского периода, так как часть из них совершенно амортизирована.

Удорожение цен планируется согласно этапу программы развития Общей водопроводно-канализационной сети, и является одним из условий получения денежных дотаций.

Существенно и то, что индекс потребительских цен, по сравнению с августом 2007-го, в августе 2008 года возрос на 11 %.

Удорожение цен даст возможность OÜ Loo Vesi распределить дополнительные средства в размере 2,6 млн. крон на улучшение качества пред-

лагаемых услуг.

Рост цен составит 30% относительно действующих тарифов на 1 января 2008 года.

Ходатайство об изменении цен на горячую и холодную воду было принято советом OÜ Loo Vesi в соответствии с собственным решением от 14 августа 2008 года (протокол номер 23 заседания совета).

Индрек Мьяэюнгас,
руководитель центрального отдела

Конкурс Службы спасения для предотвращения несчастных случаев

Служба спасения объявляет проектный конкурс для некоммерческих товариществ «Õnnetuste ennetamine 2009». С помощью этого конкурса будут финансироваться идеи, которые могут помочь избежать несчастных случаев и их тяжелых последствий. Его цель – подтолкнуть гражданские сообщества к поиску решений в местных проблемах безопасности.

Для участия в конкурсе приглашаются зарегистрированные некоммерческие товарищества и целевые предприятия. Требуется согласование планируемых действий с региональной службой спасения. Верхний предел одной дотации 80 000 крон. В общей сложности будет распределено 350 000 крон. Финансирование своего и/или со-проекта должно составлять 20% от бюджета всего проекта.

Предпочтение отдается тем проектам, которые нацелены на всеобщие проблемы безопасности общины. Основные знаковые слова конкурса 2009 года – безопасность водных ресурсов и безопасность инвалидов.

В последние годы возросло количество утонувших людей, и поэтому на конкурс ожидаются проекты, которые нацелены на обучение плаванию детей и молодежи, а также ознакомление с необходимыми знаниями в поведении в воде и на берегу. Инвалиды особенно подвержены опасности при несчастных случаях. В прошлом году среди удачных работ конкурса можно назвать проект Тартуского некоммерческого объединения защиты детей (MTÜ Tartu Lastekaitse Ühing) - „Muudame oma kodud tuleohutuks” («Защитим свои дома от пожаров»), в ходе которого тартуские семьи с социальными проблемами и их наставники приобрели знания по технике пожарной безопасности.

Служба безопасности поддерживает также ту деятельность, цель которой - сохранение культурного наследия прежних обществ по спасению и их истории, деятельность обществ по интересам, а также разработка и распространение материалов по безопасности от пожаров и наводнений.

Не будут поддержаны проекты, цель которых – покупка зданий или помещений, их содержание и ремонт, а также проекты, которые дублируют работу службы спасения или же не связаны с родом их деятельности и целью конкурса.

В случае, если деятельность в представленном на конкурс проекте охватывает и те сферы, которые напрямую не связаны со спасением (например: безопасность движения, защита природы, здравоохранение и т.д.), расходы на их осуществление должны будут изыскиваться из других источников, и это следует указать в бюджете.

Проекты будет оценивать комиссия, состав которой подтвердит приказ генерального директора Службы спасения, чье решение будет объявлено участникам через месяц после срока подачи их проекта на домашней страничке Службы безопасности www.rescue.ee. Проект может получить полную дотацию или отклонен, частичной денежной субсидии не будет.

За шесть лет на проектные конкурсы MTÜ поступило 170 заявок. Из них денежные дотации получили 69 проектов. В 2007 году на конкурс был представлен 21 проект, и поддержку получили 12.

Для участия в конкурсе следует представить в соответствующей форме заявление в двух экземплярах в Службу спасения или послать его по почте к 27. октября по адресу: Raua 2, Tallinn 10124. Инструкцию проекта конкурса и бланк заявления можете найти на домашней страничке Службы спасения www.rescue.ee. Дополнительную информацию и бланк для заявки ищите на домашней страничке Службы безопасности или у координатора конкурса Тийны Лаубе.

Тийна Лаубе
главный специалист Службы безопасности по планированию, анализу и работе по предотвращению несчастных случаев
Тел. 51 00 434
e-post: tiina.laube@rescue.ee

Уважаемые жители Уускюла!

Для заключения договора на детальную планировку можно получить информацию по адресу Ahtri 10a, предварительно договорившись по тел. 56662262 Зина Батурина или по тел. 53495664 Елена Ляттик.

Уведомление Йыэляхтмесского волостного правления пожилым жителям волости

Для получения рождественского пособия социальный отдел волости просит всех жителей волости старше 70-ти лет сообщить номер своего банковского счета по телефону:

6054 860 и 6054 880

Пояснение

В связи с расширением системы по сбору газа расположенной в зоне Таллиннской свалки, возможно появление неприятного запаха вплоть до начала ноября.

Причиной неприятного запаха является раскопка ранее закрытой зоны складирования для установки труб по сбору газа.

С надеждой на понимание,
Аллан Похлак,
член правления АО Таллиннская свалка

Пособия, выплачиваемые населению из бюджета волости Йыэляхтме:

Пособие по рождению ребенка – 5000
Пособие на услуги няни – 3000
Пособие на посещение частных детских учреждений – 3000
Пособие на ранец – 1500
Бесплатный школьный обед
Т.н. «подушные деньги» на спортивные занятия – 3500
Выпускник, окончивший школу с серебряной медалью – 3000
Выпускник, окончивший школу с золотой медалью – 5000
Пособие пенсионерам на лекарства и отопление
Рождественские пособия пенсионерам и детям с недостатками развития – 500
Частичная компенсация земельного налога
Пособие на похороны – 4000
Пособие, выплачиваемое в случае несчастных

происшествий или кризисных ситуаций
Пособие на приобретение вспомогательных средств для инвалидов
Пособие на установление счетчиков (водяных, газовых, электрических)
Пособие для семей из т.н. «группы риска» на приобретение необходимых принадлежностей (школьные принадлежности и проч.)
Компенсация платы за питание в детском саду для проблемных семей
Пособие опекуну – 240-400, в соответствии со степенью инвалидности

Все пособия, сумма которых не указана, начисляются на основании заявления и исходя из конкретных сумм расходов – в соответствии с порядком выплаты социальных пособий из бюджета волости Йыэляхтме. www.joelahtme.ee

Изменения в организации вывоза отходов

С 1 января 2009 года в Йыеляхтмеской волости начнет действовать организованный вывоз отходов.

Зачем нужна организация вывоза мусора?

Цель организованного вывоза бытовых отходов в том, чтобы охватить в этом деле всех производителей отходов, в том числе и те частные хозяйства, дачные районы и предприятия, которые еще не присоединились к вывозу мусора. Организованный вывоз отходов даст каждому жителю и предпринимателю уверенность в том, что его бытовые отходы вывезут по наиболее сходной цене и с наибольшей пользой для окружающей среды.

С другой стороны, организованный вывоз отходов поможет избавиться от мусора, оставляемого на обочинах дорог и опушках леса, его сжигания на полянах и в печи, зарывания в землю, а также от использования чужих контейнеров.

Что это такое – организованный вывоз отходов?

Согласно параграфу 66 Закона об отходах необходимо организовать сбор и вывоз отходов из определенных районов в назначенное место или места сбора и переработки мусора, которые определяют местное самоуправление с помощью конкурса, организованного среди фирм по вывозу бытовых отходов.

Каким образом осуществляется организованный вывоз отходов?

С 26 мая по 30 июня проходил открытый конкурс (Проведение открытого конкурса для выбора фирмы по организации вывоза отходов в обозначенной Йыеляхтмеской волостной управой районе вывоза, постановление № 265 Йыеляхтмеской волостной управы от 22 мая 2008 года) для поиска фирмы по вывозу мусора из всех районов волости Йыеляхтме. Предложения для участия в конкурсе поступили от 6 фирм, из которых лучшей была признана фирма Ragn-Sells AS. Согласно договору между волостью и фирмой по вывозу мусора в период с 1.01.2009 по 31.12.2011 все полномочия по организованному вывозу отходов в Йыеляхтмеской волости принадлежат фирме Ragn-Sells AS.

Какие отходы будут включены в организованный вывоз?

В организованный вывоз отходов будут входить бытовые отходы (за исключением упаковочных и опасных отходов), бумага и картон, крупногабаритные отходы, а также в селах – биоразлагающиеся отходы кухни и столовой. Просим обратить внимание на то, что биоразлагающиеся отходы кухни и столо-

вой будут собирать и вывозить только от многоэтажных сельских домов Костивере и Лоо. В остальных районах волости просьба к жителям компостировать такие отходы на своих участках.

Что изменится в связи с этим для жителей?

Все жители и предприниматели будут присоединены к организованному вывозу отходов, что даст им равные условия. Волость предоставит фирме по вывозу мусора регистр производителей отходов. В него будет включена та недвижимость, которая обязана быть присоединенной к организованному вывозу отходов.

Те, у кого уже есть договор о вывозе мусора, могут с 1 января изменить дни и частоту опустошения их контейнеров в соответствии с новыми условиями организованного вывоза отходов (точнее об этом можно прочитать в постановлении № 104 о внедрении правил вывоза отходов, утвержденном на заседании волостной управы Йыеляхтме 26 февраля 2008 года). Новый договор будет разослан по почте со стороны фирмы по вывозу отходов всем производителям отходов, включенным в регистр недвижимости, в течение ноября. Жителям садоводческих и дачных районов советуют приобрести (у кого еще нет) один большой общий контейнер. Если об этом не удастся договориться, то придется каждому приобрести себе отдельный контейнер, который следует расположить так, чтобы к нему в день опустошения контейнера могла подъехать большая машина.

Договоры с фирмой Ragn-Sells AS о вывозе мусора можно оформить в конторе этой фирмы (SuurSõjamäe 50a) и по интернету, возвратив фирме Ragn-Sells AS присланный ею в ноябре и заполненный Вами бланк договора в конце ноября – начале декабря. Более точные и детальные подробности об этом (места, время и дни опустошения контейнеров) появятся в следующем выпуске нашей газеты и на домашней страничке волости. Фирма Ragn-Sells AS просит жителей и предпринимателей волости сообщить ей свои контактные данные, которые будут присоединены к общей базе данных этой фирмы по вывозу мусора.

Если у Вас возникнут вопросы, то можете обратиться с ними к фирме Ragn-Sells AS (info@ragnsells.ee, тел. 15 155, Suur Sõjamäe 50a Tallinn, www.ragnsells.ee) или в Волостную управу Йыеляхтме (liis@joelahtme.ee, 605 4861, село Йыеляхтме, www.joelahtme.ee).

Лииз Труубон,
старший специалист по окружающей среде
liis@joelahtme.ee

Об использовании дорог

1 ноября этого года исполняется 17 лет со дня принятия Закона о земельной реформе. За это время он изменялся 38 раз. Вначале Земельную реформу собирались провести за три года. Но, к сожалению, как это нередко бывает в спешке, в ее проведении было сделано очень много ошибок.

Ошибкой было возвращение и приватизация земель на основе планирования. Ошибкой была трактовка использования дорог до вступления в силу в марте 1999 года Закона о дорогах. До того времени в течение 7 лет советники Земельного департамента советовали возвращать земли в районах прежнего нахождения собственности, отмечая в планах по аналогии А-1 земли общественного пользования.

Общая планировка Йыеляхтмеской волости согласно постановлению Волостной управы под № 40 была утверждена 29 апреля 2003 года, а Регистр волостных дорог был установлен там же 26 ноября 2002 года согласно постановлению №7. До вступления в силу этих постановлений с юридической стороны не было возможности в отказе возвращения земель, на которых располагались дороги. Такой же аналогией пользовались и в подлежащих возвращению землях между приватизированными участками. Многие кадастровые единицы были бы разьединены дорогами на несколько частей, причем плата за обмер земли была бы в несколько раз дороже. После вступления в силу Закона о дорогах это положение кардинально изменилось. Дороги, которые располагаются на личных участках и по договору не подлежат общественному пользованию,

являются частными.

Согласно требованию по финансированию ремонта волостных дорог ранее выделялись деньги на ремонт только для общественных дорог. Исходя из этого 30 ноября 2004 года Йыеляхтмеское волостное правление постановлением № 149 утвердило список дорог общественного пользования. В этом списке оказалось много дорог, отдельные отрезки которых расположены на частных участках, но не имеющих соответствующих договоров. Поэтому Йыеляхтмеская волостная управа занимается подготовительной работой для уточнения списка дорог общественного пользования. Те отрезки дорог, которые расположены на частной территории можно размежевать в собственность волости как при детальном планировании, земельном подразделении, так и по доброй воле владельцев участков.

Призываем владельцев земельных участков не препятствовать движению на тех дорогах, которыми пользуются с давних пор.

Призываем всех жителей к поиску наилучших решений сложившихся обстоятельств на каждом из отрезков дорог, принимая во внимание как частные, так и общественные интересы.

Терпение и толерантность по отношению к своим согражданам помогут нам лучше всего справиться с любыми самыми сложными проблемами.

Юло Лаанеметс,
отдел землепользования
Йыеляхтмеской волости

Jõelähtme Vallavolikogu otsused septem-ber

30. september 2008 nr 116

Jõelähtme valla jäätmekava 2008-2014 vastuvõtmine

Võttes aluseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 1, § 22 lõike 1 punkti 36 4 ning jäätmeseaduse § 59 lõike 1, Jõelähtme Vallavolikogu

M Ä Ä R A B:

§ 1. Võtta vastu Jõelähtme valla jäätmekava 2008-2014 vastavalt lisale 1.

§ 2. Määrus jõustub 7. oktoobril 2008.

30. september 2008 nr 117

Õpilaste sõidusoodustuse taotlemise, määramise ja väljamaksmise korra muutmise

Määrus kehtestatakse KOKS § 22 lõige 1 punkt 37 ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 31 punkt 6 alusel.

§ 1. Muuta õpilaste sõidusoodustuse taotlemise, määramise ja väljamaksmise korra § 3 lõige 2 ning sõnastada see alljärgnevalt:

“(2) 50% ulatuses hüvitatakse nende teiste omavalitsuste koolides käivate õpilaste sõidukulud, kelle pere sissetulek ühe pere liikme kohta ei ületa 1,5-kordset kehtivat toimetulekupiiri.”

§ 2. Määrus jõustub 7. oktoobril 2008.

Art Kuum
Volikogu esimees

30. september 2008 nr 398

Jõelähtme valla arengukava täitmise kinnitamine

Võttes aluseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 7 ja § 37 ja Jõelähtme valla põhimääruse § 30 lg 1 p 7 ja § 66, Jõelähtme Vallavolikogu

O T S U S T A B:

1. Kinnitada “Jõelähtme valla arengukava aastateks 2007 – 2015” täitmise aruanne seisuga 12.09.2008 vastavalt lisale.

2. Algatada “Jõelähtme valla arengukava 2007-2015” muutmise.

3. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

30. september 2008 nr 399

Rahaliste kohustuste võtmine

Arvestades Loo Keskkooli rekonstrueerimise riigihanke menetlemiseks moodustatud komisjoni ettepanekut ja Jõelähtme valla 2008. aasta eelarves Loo Keskkooli rekonstrueerimiseks planeeritud vahendite suurust, on Loo Keskkooli rekonstrueerimiseks vaja 12,8 miljoni krooni ulatuses vahendeid Jõelähtme valla 2009. aasta eelarvest. Hankelepingu sõlmimiseks kogu rekonstrueerimise summa ulatuses, on Jõelähtme Vallavalitsusel vaja nõusolekut rahaliste kohustuste võtmiseks 2009. aasta eelarves.

Võttes aluseks eelõeldu ja lähtudes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 8 ja Jõelähtme valla arengukavast aastateks 2007-2015, Jõelähtme Vallavolikogu

O T S U S T A B:

1. Nõustuda rahaliste kohustuste võtmisega kuni 12,8 miljoni krooni ulatuses 2009. aasta valla eelarves Loo Keskkooli rekonstrueerimise kulude katteks.

2. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

30. september 2008 nr 400

Maa taotlemine munitsipaalomandisse

Aluseks võttes maareformi seaduse § 28 lõike 1 punkti 1, Vabariigi Valitsuse 02.06.2006 määrusega nr 133 kinnitatud “Maa munitsipaalomandisse andmise korra”, Vabariigi Valitsuse 24.01.1995 määrusega nr 36 kinnitatud “Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise alused”, Vabariigi Valitsuse 30.06.1998 määrusega nr 144 kinnitatud “Ehitise teenindamiseks vajaliku maa määramise korra”, Jõelähtme Vallavolikogu

O T S U S T A B:

1. Taotleda Harju maavanemalt munitsipaalomandisse Jõelähtme vallas Kostivere alevikus Pumbajaama tee 1 teenindamiseks vajalik maa-ala.

2. Maaüksus taotleda munitsipaalomandisse sihtotstarbega – 001. elamumaa (E).

3. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

Jõelähtme Vallavalitsuse korraldused

12. september 2008 nr 445

Kultuuri-, haridus- ja spordiprojektide toetamine

Võttes aluseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 30 lg 1, Jõelähtme valla põhimääruse § 6 lg 1, Jõelähtme Vallavolikogu 22.02.2005 määruse nr. 63 “Jõelähtme valla eelarvest kultuuri-, haridus- ja spordiprojektide toetamise kord” ning volikogu haridus- ja kultuurikomisjoni ettepaneku, annab Jõelähtme Vallavalitsus

K o r r a l d u s e:

1. Eraldada vallavalitsuse 2008. aasta eelarvest tegevusala 08208 alt:

1.1 MTÜ Kaberneeme külaselts spordipäeva “Kaberneeme olümpiamängud” korraldamiseks 3000 (kolm tuhat) krooni. Toetus kanda MTÜ Kaberneeme külaselts arveldusarvele.
1.2 Merje Klamas`le väljastada garantiikiri 5000 (viiv tuhat) krooni ulatuses luuleraamatute väljaandmise kaasfinantseerimiseks. Kaasfinantseeringu positiivse vastuse korral toimub tasumine arvete alusel.

1.3 MTÜ Kostitajate Klubi`le väljastada garantiikiri 5500 (viis tuhat viissada) krooni ulatuses Kostiranna küla kultuuriparandi jääädvustamiseks fotonäitus ja trükise kaasfinantseerimiseks. Kaasfinantseeringu positiivse vastuse korral kanda toetus MTÜ Kostitajate Klubi arveldusarvele.

1.4 MTÜ Säästvat arengut toetav Jõelähtme`le väljastada garantiikiri 7000 (seitse tuhat) krooni ulatuses kultuurilis-ajaloolise infojuhi “Teejuht kirjapildis” parandatud ja täiendatud trükise väljaandmise kaasfinantseerimiseks. Kaasfinantseeringu positiivse vastuse korral toimub tasumine arvete alusel.

1.5 Revalia tantsukool MTÜ`le Mihkel ja Madis Hiieti osaluskulude katteks tantsupordi laagris Essu mõisas 4000 (neli tuhat) krooni. Toetus kanda Revalia tantsukool MTÜ arveldusarvele.

1.6 Nõmme Spordiklubi MTÜ`le Jaagup ja Johannes Kummeli osalustasu katmiseks

Kurgjärve spordilaagris 3300 (kolm tuhat kolmsada) krooni. Toetus kanda Nõmme Spordiklubi arveldusarvele.

1.7 Jõelähtme Tehnikaspordiklubi MTÜ-le tehnikahuviliste laste vaba aja sisustamiseks ATV ja mootorratastega 5000 (viis tuhat) krooni. Toetus kanda Jõelähtme Tehnikaspordiklubi MTÜ arveldusarvele.

2. Korraldus jõustub teatavakstegemisest.

Ardo Lass Helvi Kork
Vallavanem Vallasekretär

12. september 2008 nr 448

Raha eraldamine valla reservfondist

Võttes aluseks Jõelähtme Vallavolikogu 26.02.2008 määruse nr 99 "Jõelähtme valla 2008. aasta eelarve kinnitamine", Jõelähtme Vallavolikogu 25.03.2008 määruse nr 108 "Jõelähtme valla 2008. aasta eelarve muutmise", 26.08.2008 määruse nr 115 "Jõelähtme valla 2008. aasta eelarve muutmise" ja Jõelähtme Vallavolikogu 22.02.2006 määruse nr 7 "Valla reservfondi kasutamise kord", annab Jõelähtme Vallavalitsus korralduse:

1. Eraldada valla reservfondist (01112) 97 110 (üheksakümmend seitse tuhat üksksada kümme) krooni Üldmeditsiiniteenused (07210) kululiik 5515 alla Loo tervisekeskuse inventari soetamiseks..

2. Korraldus jõustub teatavakstegemisest.

Ardo Lass Helvi Kork
Vallavanem Vallasekretär

25. september 2008 nr 476

Haljava mõisa konserveerimine

Lähtudes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lg 1, Jõelähtme vallavara valitsemise korrast, munitsipaal- ja sotsiaalpinde töögrupi 17.09.2008 ettepanekust, annab Jõelähtme Vallavalitsus korralduse:

1. Konserveerida Haljava külas asuv Haljava mõisa hoone alates 01.11.2008 seoses sellega, et K/ü Haljava 2 loobus Haljava mõisa kütmisest ning hoone on elamiskõlbmatu.

2. Korraldus jõustub teatavakstegemisest.

Ljudmilla Kaska Helvi Kork
Abivallavanem Vallasekretär
vallavanema ülesannetes

08. oktoober 2008 nr 495

Rebala muuseum 1 ja Rebala muuseum 2 kinnistute detailplaneeringu koostamise pakkumiste tulemuste kinnitamine

Võttes aluseks Jõelähtme valla arengukava 2007-2015, Jõelähtme Vallavolikogu otsuse nr 354 27.05.2008 ja Jõelähtme valla 2008.a. eelarve ning 01. oktoobri 2008 koosoleku protokoll, annab Jõelähtme Vallavalitsus KORRALDUSE:

1. Tunnistada Rebala muuseum 1 ja Rebala muuseum 2 kinnistute detailplaneeringu koostamise pakkumisel edukaks OÜ Tartu Arhitektuurbüroo pakkumine hinnaga 135 700.- krooni (hind sisaldab käibemaksu).

2. Vallaarhitekti korraldada lepingu sõlmimine.

3. Korraldus jõustub teatavakstegemisest.

Ljudmilla Kaska Helvi Kork
Abivallavanem Vallasekretär
vallavanema ülesannetes

25. september 2008 nr 24

Vee hinna ja heitvee ärajuhtimisehinna kehtestamine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 30 lg 1 p 2, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse § 14 lg 2, Jõelähtme Vallavolikogu 24. aprilli 2001 määrusega nr 12 kinnitatud "Veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise korra" alusel ning arvestades OÜ Loo Vesi nõukogu 14. augusti 2008 otsust (nõukogu koosoleku protokoll nr 23) ning OÜ Loo Vesi 15. septembri 2008 taotlust nr 211 Jõelähtme Vallavalitsus määrab:

1. Kehtestada alates 01. jaanuarist 2009 OÜ Loo Vesi poolt Jõelähtme valla haldusterritooriumil osutatava veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinnad alljärgnevalt:
(Ilma käibemaksuta, koos käibemaksuga)

- 1.1. Vee hind füüsilistele isikutele 10,53 krooni m³, 12,42 krooni m³
- 1.2. Vee hind juriidilistele isikutele 23,14 krooni m³, 27,30 krooni m³
- 1.3. Heitvee ärajuhtimise hind füüsilistele isikutele 13,65 krooni m³, 16,11 krooni m³
- 1.4. Heitvee ärajuhtimise hind juriidilistele 25,22 krooni m³, 29,76 krooni m³ isikutele

1.5. 1 m³ heitvee ärajuhtimise hind juriidilistele isikutele kroonides sõltuvalt reoainete sisaldusest

Heitvee saategrupid	Põhihind	Ülereostuse puhastamise tasu	Kokku	Kokku
	Käibemaksuta	Käibemaksuta	Käibemaksuta	Käibemaksuga
SG-1	25.22	0	25.22	29.76
SG-2	25.22	0	25.22	29.76
SG-3	25.22	0	25.22	29.76
SG-4	25.22	märts.53	28.75	33.93
SG-5	25.22	mai.39	30.61	36.12
SG-6	25.22	sept.88	35.10	41.42
SG-7	25.22	17.35	42.57	50.23
SG-8	25.22	30.43	55.65	65.67

2. Osühingul Loo Vesi teavitada kliente vee ja heitvee hinna muutmise kohta.

3. Tunnistada kehtetuks Jõelähtme Vallavalitsuse 12. septembri 2007 määrus nr 23 "Vee ja kanalisatsiooni hinna kehtestamine".

4. Määrus jõustub 01. jaanuaril 2009.

Ljudmilla Kaska Helvi Kork
Abivallavanem Vallasekretär
vallavanema ülesannetes

KÕIGI MÄÄRUSTE JA OTSUSTEGA SAAB TUTVUDA JÕELÄHTME VALLAVALITSUSE KANTSELEIS, RAAMATUKOGUDES JA KODULEHEL: www.joelahtme.ee

SUPERPAKKUMINE JÕULISELE AUTOSÕBRALE

**NÜÜD DISEL X-TRAIL
AUTOMAAT -90 000.-
MANUAAL -80 000.-**

2,0 bensiinimootor: keskmine kütusekulu 9 l/100 km, CO₂ heitmed 208 g/km. 2,0 diiselmootor: keskmine kütusekulu 7,3 l/100 km, CO₂ heitmed 190 g/km.

X-TRAIL on Nissani kõige täiustatum neliveoga sõiduk. Ta viib Sind kartmatult läbi lume, liiva ja vee, sest uus ALL-MODE 4x4-süsteem tagab kindla juhitavuse igasugusel maastikul. Tundlikud andurid analüüsivad sõitmise ajal teelusid ning rakendavad igale rattale paraja pöördemomendi, ülesmäge ja allamäge sõidu tugi teevad Sinust igas olukorras peremehe. Unikaalne eritasandiline mahukas pagasiruum pakub nelja erinevat paigutust ning tagab mugava ligipääsu pagasile isegi siis, kui pakiruum on pilgeni täis. X-TRAILi mootorivalikus on uus 2,0-liitrine 141 hj ja 2,5-liitrine 169 hj bensiinimootor ning dCi tehnoloogiaga 2,0-liitrine 150 hj või 173 hj diiselmootor.

2,0 DISELMOOTORIGA XE, MANUAALKÄIGUKAST
~~414 000.-~~ **334 000.-**

2,0 DISELMOOTORIGA SE, AUTOMAATKÄIGUKAST
~~465 400.-~~ **375 400.-**

KOHTUME FAKTO AUTOS!

AS Fakto Auto Mustamäe keskus
Tammsaare tee 53, Tallinn, tel. 651 7410, info@fma.ee

AS Fakto Auto Lasnamäe keskus
Osmussaare tee 10, Tallinn, tel. 638 9200, info@faktoauto.ee

www.faktoauto.ee

SHIFT the way you move

Pakkumine kehtib laos olevatele diiselmootoriga X-TRAILi mudelitele 30. novembrini 2008.

Tunne Kelami fotonäitus

Reedel, 3. oktoobril kl 12. 00 avas Euroopa Parlamendi saadik Tunne Kelam Loo Kultuurikeskuse koridorigaleriis oma fotonäituse „33 VAADET – EUROOPA PARLAMENT VÄLJAST JA SEEST”.

Eksponeeritud on 33 fotot Euroopa Parlamendi rajatistest, sündmustest ja inimestest. Kaadrid on jäädvustatud eelmise aasta sügisest tänava kevadeni Brüsselis ja Strasbourgis.

Kelami sõnul pakub talle kõige enam rahuldust jagada oma avastusi Eesti

vaatajaga. „On võrattu elamus pildistada veebruarihommikul varaseid kirsioisi parlamendi ees Brüsselis, avastada samas tükk Berliini müüri, imetleda sürrealset vaadet Strasbourgi hoone katusele siseõuele, jäädvustada Euroopa juhte vaidlustoos.”

Tunne Kelami fotonäitus annab Eesti vaatajale võimaluse tutvuda maailma suurima demokraatliku parlamendiga ühe selle liikme pilgu läbi.

Näitus jääb Loo Kultuurikeskuse B-galeriis avatuks oktoobrikuu lõpuni.

Õnnitleme kõiki oktoobrikuu sünnipäevalapsi!

83	15.10	EVALD PÜSS	Kostivere alevik
94	23.10	HILDA-MARIE NOOR	Haljava küla
86	22.10	LJUBOV SIRKAS	Jägala küla
80	06.10	VAIKE KURM	Haljava küla
80	18.10	MAIMO POHL	Maardu küla
70	30.10	ENDEL NEPS	Uusküla küla
70	31.10	EHA LÄÄNSALU	Loo alevik

Päästeamet kuulutab välja PROJEKTIKONKURSI

mittetulundusühendustele „Õnnetuste ennetamine 2009” Projektkonkursi eesmärk on kaasata kodanikeühendusi, leidmaks ideid, kuidas kõige tulemuslikumalt ja optimaalsemate ressurssidega läbi viia päästeala ennetustöö tegevusi. Konkursil osalemiseks tuleb vormikohane taotlus kahes eksemplaris esitada või saata postiga 27. oktoobriks 2008 Päästeametisse aadressil Raua 2, Tallinn 10124. Projektkonkursi juhendi ja taotlusvormi leiab Päästeameti koduleheküljelt aadressil www.rescue.ee

Lisainfo: Tiina Laube, tel 5100434; e-post: tiina.laube@rescue.ee

Kostivere Päevakeskus kutsub!

Kostivere Päevakeskus on avatud iga päev 9.00 – 15.00

Esmaspäev 11.00 Kodundusring

Teisipäev 11.00 Tantsuringi harjutus

Kolmapäev 13.30 Lauluringi harjutus

Neljapäev alates 09.00 saunapäev, 11.00 võimlemine

Reede 9.00-12.00 juhataja Anne Kanne vastuvõtt

tel. 6081 539, kostiverepk@gmail.com

„OTSE OMANIKULT” KAMPAANIA VESTMANIS 01.10.2008- 23.12.2008

Reklaami oma kinnisvara kaks kuud läbi Vestman Kinnisvara kasutuses olevate elektrooniliste reklaamikanalite **tasuta!**

Tutvu täpsete kampaania tingimustega ja pakumistega meie kodulehel: www.vestman.ee

KOSTIVERE PÕHIKOOL VAJAB KIIRESTI REMONDITÖÖLIST.

Tööülesanneteks on:

- * teostada kooli hoones vajalikud jooksvad remonditööd õigeaegselt
- * kooli elektrisüsteemi ja küttesüsteemi jooksev remont ja hooldamine
- * kooli vee- ja kanalisatsiooniseadmete jooksev remont ja hooldamine

Oodatud on KOHUSETUNDLIK, lapsi ja oma tööd armastav inimene. Töö sobib ka pensionäridele.

Palume ühendust võtta tel 5225094 või isiklikult Aruküla tee 3, Kostivere Põhikool

Loo kultuurikeskuses

21.10. Noortekas. Naljaviüks
22.10. 17.30- 20.00 Senioride klubi
Pihlakobar kirjanduslik kolmapäev;
külla tuleb Maimu Berg, õnnitleme

sünnipäevalapsi, välviktoriin
kirjandusest, ühislaulud ja -tantsud
23.10. Noortekas pila-olümpiamängud
25.10. Kirik (a-osas)
27.10.-31.10. Koolivaheaja linnalaager

Olete oodatud
Ilusalongi

MUST & VALGE

JUUKSUR:

T, N 10.00 – 19.00

L 10.00 – 15.00

Info ja broneerimine:
tel. 5567 1860

KÜÜNETEHNİK JA MANIKÜÜR:

T, N 10.00 – 17.00

L 10.00 – 15.00

Info ja broneerimine:
tel. 564 2050

ASUME:

Betooni 4, Lagedi alevik, Rae vald
(Lagedi postkontori hoones)
www.antworld.ee

Raamatu-
pidamisteenus
meilt,
OÜ Abakus
Raamatupidamine.
Uuri lisaks:
www.abakusrmp.ee,
info@abakusrmp.ee,
tel 5083321

OÜ VISARI METALLITÖÖD

Metalluksed,
klaasmetalluksed
Rõdupiirded, trellid
Metallaiad, -väravad
Trepid, keerdrepid
Saunaahjud,
veeboilerid
Suitsuahjud,
grillid
Sepatööd

Tel/fax: 6706917
GSM: 5014504
e-mail: visarimetall@hotmail.ee
www.visarimetall.ee

Viimased vabad A klassi rendipinnad
Tiigi tn. 28 büroohoones
Jüri Tehnopargis Rae vallas.
40 m² ja 50 m² ning
188 m² läbi kahe korruse.

+373 50 512 92
eero@fcc.ee
Eero Hammer

Avaldame südamlitku kaastunnet lahkunute omastele

Maie Jüris	20.05.1941 – 04.09.2008
Peeter Jüriper	30.08.1928 – 07.09.2008
Voldemar Ausner	07.11.1933 – 09.09.2008
Elise Tomson	08.09.1918 – 19.09.2008
Arno Haavel	17.12.1928 – 28.09.2008

Väljaandja:

Jõelähtme Vallavolikogu ja Vallavalitsus
Avalike suhete peaspetsialist
Merike Metstak 52 788 70 ja 6054866;
ajaleht@joelähtme.ee

OSTAME MAAD

Arvi Aigro

tel 522 7746

tel 683 7777

www.rime.ee

RIME

KINNISVARA

Avaldame kaastunnet Tiina Ojasson-Võsale
armsa **isa Jaan Ojassoni**
surma puhul.

Neeme Rahvamaja, Neeme Algkool,
Neeme Lasteaed, Neeme Raamatukogu

Nüüd puhkavad su kuldsed käed,
mis palju teinud kodu heaks...
Südamlik kaastunne Leilile lastelastega ja
Veljole perega kalli abikaasa, isa, vanaisa
ARNO HAAVEL'i surma puhul.
Jõelähtme Vallavalitsus ja volikogu

AS Olerex otsib Jõelähtme tanklasse sõbralikku ja elurõõmsat klienditeenindajat

Põhilised tööülesanded:

- klientide teenindamine: kütuste, kaupade ja teenuste müük, kauba vastuvõtt
- tankla igapäevatöö organiseerimine

Nõudmised kandidaadile

Eeldame:

- head suhtlemisoskust
- täpsust ja kohusetundlikkust
- korrektset käitumist ja välismust
- vene ja inglise keele oskust suhtlustasandil
- arvutioskust

Ettevõtte pakub

- tulemustele vastavat töötasu
- meeldivat töökeskkonda noores ja rõõmsameelses kollektiivis
- stabiilset töökohta kiiresti arenevas ettevõttes

Tööleasumise aeg: niipea kui võimalik.

CV saata e-mailile: saue@olerex.ee

Samas vajame ka vanemklienditeenindajat, kelle tööülesandeks on tankla töö korraldamine.

E-POOD: WWW.ORIENS.EE

Katusepapi 6, II korrus, Tallinn

Tel. 372-6835345

Email: info@oriens.ee

**AITAN MÜÜA
KINNISVARA**

Kaili Tamm
56 268 258

Ville Värk
51 32 422

66 84 700 1partner@1partner.ee www.1partner.ee

1Partner
KINNISVARA

**PELLETID JA
PUITBRIKETT**
OÜ Greenfuel
tel 52 59 340
www.greenfuel.ee

**SÄÄSTA
KÜTTEKULUDELT
KUNI 70%
ÕHKSOOJUSPUMBAD
KOOS PAIGALDUSEGA.
HINNAD ALATES 9900,-
TEL: 58226902**

**Suurte puude hooldus ja raie probleemsetes kohtades nagu
kalmistutel, hoonete läheduses, parkides jm.
Tel. 7120538, email: douglas.fir@mail.ee**

**Sooduskampaania kliima24 salongides on alanud
Kütame toad sojaks**

õhusoojuspumbaga!

Mitsubishi & Fujitsu

kliima24.ee

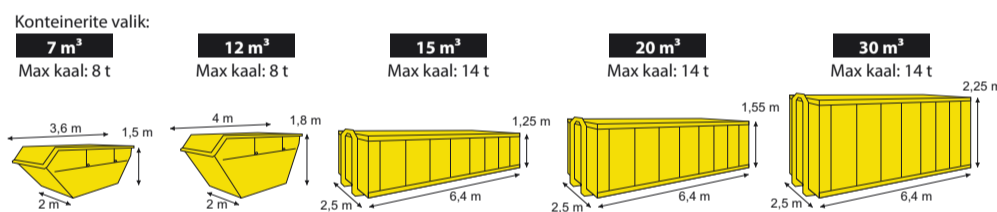
Hinnad alates
17900.-

TALLINN:
Suur-Sõjamäe 8a
53 476 476
tallinn@bkv.ee

prügiekspert

Vectragrupp OÜ
Kanali tee 1
10112 Tallinn
GSM 528 0090
tel 621 2777
faks 640 3765
info@prygiekspert.com

- Ehitusjäätmete vedu 7-30 m³
- Olmejäätmete vedu
- Lammutus- ja koristustööd
- Pinnasetööd ja pinnase äravedu
- Kallurveod, transportteenus

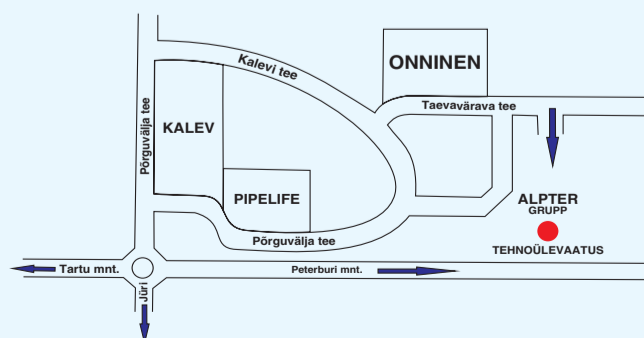
www.prygiekspert.com

Eelista kohaliku kvaliteeti!

TUURMAA

Ääre- ja tänavakivide müük ja paigaldus
Liiv- ja killustikalused
Paekividest teede ja platside rajamine
Munakivide paigaldus
Kõnniteekividest teede ja platside rajamine
Haljastus
Telefon 58118322
veiko.tuurmaa@mail.ee
Koduleht www.tuurmaa.ee

Meil on hea meel teatada, et on avatud uus ülevaatuspunkt aadressil Taevavärava tee 9A Rae vald DAF'i Veoautokeskusega ühes hoones. Teostame teeliikluses osalevate sõidukitele igat liiki ülevaatusi. Oleme avatud kõikidel tööpäevadel kella 8.00-19.00. Ohutut ja probleemideta liiklemist soovivad Alpter Grup'i OÜ ülevaatuspunkti töötajad.

www.alpter.ee tehno.rae@alpter.ee Telefon 606 4230, GSM 5624 6136

